

**YLEISPALVELUYRITYSTEN NIMEÄMINEN INTERNET-
YHTEYSPALVELUJEN TARJONTAAN**

SISÄLLYSLUETTELO

1. NIMEÄMISMENETTELYN VIREILLETULO JA KÄSITTELY VIESTINTÄVIRASTOSSA	1
2. SOVELLETTAVAT SÄÄNNÖKSET JA VOIMASSAOLEVAT YLEISPALVELUVELVOITTEET...	2
3. YLEISPALVELUUN KUULUVA INTERNET-YHTEYSPALVELU JA VERKKOPALVELU	3
4. YLEISPALVELUYRITYKSEN NIMEÄMISTARPEEN ARVIOINTI	5
4.1. TARKASTELTAVAT MAANTIETEELLISET ALUEET	5
4.2. YLEISPALVELUYRITYKSEN NIMEÄMISTARPEEN ARVIOINNIN LÄHTÖKOHDAT	6
4.3. YLEISPALVELUN TARJONNAN ARVIOINTI.....	10
4.4. KÄYTTÄJIEN TOSIASIALLINEN MAHDOLLISUUS SAADA PALVELUJA.....	14
4.5. ALUEET, JOILLE EI OLE VÄLTTÄMÄTÖNTÄ NIMETÄ YLEISPALVELUYRITYSTÄ.....	14
4.6. YHTEENVETO YLEISPALVELUYRITYKSEN NIMEÄMISTARPEESTA	15
5. YLEISPALVELUYRITYSTEN VALINTA	16
5.1. YLEISPALVELUYRITYSTEN VALINNASSA KÄYTETYT PERUSTEET JA MENETTELY.....	16
5.2. VERTAILTAVIEN TELEYRITYSTEN EDELLYTYKSET TARJOTA YLEISPALVELUA	18
5.3. TELEYRITYKSEN VAPAAEHTOISUUS JA VERTAILUA TÄYDENTÄVÄT PERUSTEET.....	22
6. YLEISPALVELUPÄÄTÖKSIÄ KOSKEVASTA LUONNOKSESTA SAADUT LAUSUNNOT	25
7. VIESTINTÄVIRASTON PÄÄTÖS YLEISPALVELUPÄÄTÖSTEN MUUTTAMISESTA.....	29
8. VOIMAANTULO	32
9. LAINKOHDAT	32

1. NIMEÄMISMENETTELYN VIREILLETULO JA KÄSITTELY VIESTINTÄVIRASTOSSA

Yleispalvelua koskevan viestintämarkkinalain (393/2003) sääntelyn tarkoituksena on varmistaa perustasoisten puhelin- ja internet-yhteyspalvelujen tarjonta kohtuullisin ehdoin kaikille käyttäjille. Viestintäviraston on päätöksellään nimettävä yksi tai useampi teleyritys yleispalveluyritykseksi, jos se on välttämätöntä yleispalvelun tarjonnan takaamiseksi tietyllä maantieteellisellä alueella. Viestintäviraston tulee muuttaa yleispalveluyrityksen nimeämisestä annettua päätöstä, jos päätöksen perusteena olleissa seikoissa tapahtuu merkityksellisiä muutoksia.

Viestintävirasto on voimassaolevissa yleispalvelupäätöksissään¹ nimennyt kymmenen teleyritystä puhelin- ja tiedonsiirtopalvelujen tarjontaan velvollisiksi yleispalveluyrityksiksi. Näitä yleispalvelupäätöksiä on tarpeen muuttaa, koska yleispalveluun kuuluvaa internet-yhteyttä koskevaa sääntelyä on uudistettu 1.7.2009 voimaan tulleella viestintämarkkinalain muutoksella (331/2009) sekä lakia täsmentävällä, 15.10.2009 voimaan tulleella liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella (732/2009) tarkoituksenmukaisen internet-yhteyden vähimmäisnopeudesta yleispalvelussa. Internet-yhteyden uudeksi vähimmäisnopeudeksi on määriteltä 1 Mbit/s.

Viestintäviraston on lakiuudistusta koskevassa hallituksen esityksessä edellytetty antavan tarvittavat yleispalveluyrityksen nimeämistä koskevat päätökset vuoden 2009 loppuun mennessä. Yleispalvelupäätösten uudelleenarviointi voidaan viestintämarkkinalain perustelujen mukaan tehdä internet-yhteyspalvelujen osalta erikseen siten, ettei kaikkia yleispalveluun kuuluvia palveluja käsitellä samassa päätöksessä.²

Viestintävirasto on yleispalveluyritysten nimeämiseksi selvittänyt yleispalvelun tarjontaa ja käyttäjien mahdollisuuksia saada yleispalveluun kuuluvia internet-yhteyspalveluja sekä valinnut yleispalveluun kuuluvien internet-yhteyspalvelujen tarjontaan velvolliset teleyritykset niillä alueilla, joilla nimeämistä on pidetty yleispalvelun tarjonnan takaamiseksi välttämättömänä. Yleispalveluyrityksen nimeämismenettely on perustunut Viestintäviraston teleyrityksiltä keräämiin viestintäverkkoja ja palvelun tarjontaa koskeviin tietoihin.³

Viestintämarkkinalain 59 §:ssä tarkoitettu yleispalveluyritysten nimeämismenettely muodostuu kahdesta vaiheesta. Arvioinnin ensimmäisessä vaiheessa tarkastellaan yleispalvelun alueellista tarjontaa. Mikäli käyttäjien saatavilla ei tietyllä maantieteellisellä alueella ole riittävästi vaihtoehtoisia palveluja, on tälle alueelle välttämätöntä nimetä yleispalveluyritys. Tällöin käynnistyy arvioinnin toinen vaihe, eli nimettävän yleispalveluyrityksen valinta. Yleispalveluyritykseksi valitaan teleyritys, jolla on parhaat edellytykset yleispalvelun tarjontaan.⁴

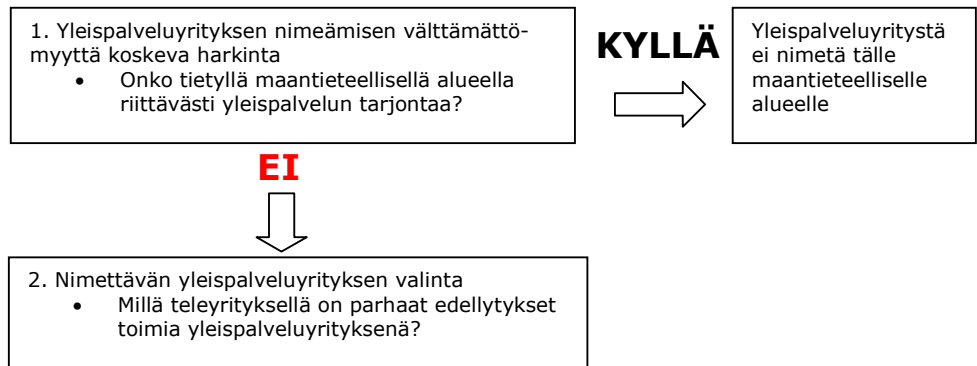
Yleispalveluyrityksen nimeämisessä noudatettava menettely voidaan kuvata seuraavasti:

¹ Dnrot 1636/9240/2007, 66-75/9240/2008, 179/9510/2009 ja 180/9510/2009.

² HE 223/2008, s. 23.

³ Teleyrityskysely 20.5.2009, Dnro 730/9510/2009.

⁴ Viestintävirasto on keväällä 2009 laatinut muistion, jossa on määriteltä internet-yhteyspalveluja koskevassa nimeämismenettelyssä noudatettavat arviointiperiaatteet. Teleyrityksille, palvelujen käyttäjille ja näitä edustaville tahoille on varattu tilaisuus lausua mielipiteensä muistiosta. Dnro 514/9510/2009.

2. SOVELLETTAVAT SÄÄNNÖKSET JA VOIMASSAOLEVAT YLEISPALVELUVELVOITTEET

Yleispalvelusta säädetään viestintämarkkinalain 6 a luvussa. Sääntely perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin yleispalvelusta ja käyttäjien oikeuksista sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen alalla (yleispalveludirektiivi)⁵.

Viestintämarkkinalain 59 §:n 1 momentin mukaan Viestintäviraston on päätöksellään nimettävä yksi tai useampi teleyritys, numerotiedotuspalvelua tarjoava yritys tai puhelinluettelopalvelua tarjoava yritys yleispalveluyritykseksi, jos se on välttämätöntä yleispalvelun tarjonnan takaamiseksi tietyllä maantieteellisellä alueella.

Pykälän 2 momentin mukaan nimeämismenettelyn tulee olla tehokas, puolueeton, avoin ja syrjimätön. Yleispalveluyritykseksi tulee nimetä se yritys, jolla on parhaat edellytykset lain 1 §:ssä säädetty tavoitteet täyttävän yleispalvelun tarjontaan. Pykälän 3 momentin mukaan Viestintäviraston on muutettava 1 momentissa tarkoitettua päätöstä, jos päätöksen perusteena olleissa seikoissa tapahtuu merkityksellisiä muutoksia.

Viestintämarkkinalain 60 c §:n 1 momentin mukaan teleyritys, jonka Viestintävirasto on lain 59 §:ssä tarkoitetulla tavalla nimennyt yleisissä puhelinpalveluissa yleispalvelun tarjoajaksi, on velvollinen tarjoamaan maantieteellisestä paikasta riippumatta kohtuullisella hinnalla liittymän yleiseen viestintäverkkoon käyttäjän vakinaisessa asuin- tai sijaintipaikassa. Teleyrityksen on toimitettava liittymä kohtuullisessa ajassa tilauksesta.

Pykälän 2 momentin mukaan tarjottavan liittymän tulee olla sellainen, että siitä voidaan soittaa hätäpuheluita, soittaa ja vastaanottaa kotimaan ja ulkomaan puheluita sekä käyttää muita tavanomaisia puhelinpalveluita. Liittymän on lisäksi mahdollistettava tarkoituksenmukainen internet-yhteys, ottaen huomioon tilaajien enemmistön käytössä oleva yhteysnopeus, tekninen toteutettavuus ja kustannukset. Teleyritys voi tarjota edellä tarkoitettuja palveluita myös useamman liittymän välityksellä, jos siitä ei aiheudu käyttäjälle kohtuuttomia lisäkustannuksia.

Pykälän 3 momentin mukaan 2 momentissa tarkoitettujen tarkoituksenmukaisen internet-yhteyden vähimmäisnopeudesta säädetään liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

⁵ 2002/22/EY.

Pykälän 4 momentin mukaan yleispalveluyrityksellä on oikeus kieltäytyä tekemästä käyttäjän kanssa sopimusta 1 momentissa tarkoitettusta liittymästä, jos käyttäjä on asetettu syytteeseen tai viimeisen vuoden aikana tuomittu jonkin teleyrityksen liittymää hyväksi käyttäen tehdystä tietoliikenteen häiritsemisestä taikka jos käyttäjällä on toisen yleispalveluyrityksen liittymän käytöstä aiheutuneita maksamattomia, erääntyneitä ja riidattomia velkoja.

Viestintämarkkinalain 60 d §:n mukaan verkkoyritys, jonka Viestintävirasto on 59 §:ssä tarkoitetulla tavalla nimennyt yleispalvelun tarjoajaksi, on velvollinen tarjoamaan yleispalveluyritykseksi nimetyille palveluyritykselle viestintäverkkoon liittymiseksi tarvittavan verkkopalvelun kustannuksiin perustuvaan hintaan.

Yleispalveluun kuuluvan internet-yhteyden nopeudesta säädetään liikenne- ja viestintäministeriön asetuksessa tarkoituksenmukaisen internet-yhteyden vähimmäisnopeudesta yleispalvelussa (732/2009).

Viestintävirasto on 15.1.2008, 28.1.2008 ja 8.4.2009 antamillaan yleispalvelupäätöksillä nimennyt kymmenen teleyritystä puhelin- ja tiedonsiirtopalvelujen tarjontaan velvollisiksi yleispalveluyrityksiksi. Yleispalveluyritys on nimetty yhteensä 146 kunnan ja yhden kunnan osan alueelle. Nimetyt teleyritykset ovat velvollisia tarjoamaan käyttäjille viestintämarkkinalain 60 c §:ssä tarkoitetut puhelinpalvelut ja tarkoituksenmukaisen internet-yhteyden mahdollistavan liittymän näiden vakituksessa asuin- tai sijaintipaikassa. Tarkoituksenmukaisella internet-yhteydellä tarkoitetaan edellä mainituissa päätöksissä yhteyttä, jolla voidaan siirtää tietoa 30–50 kbit/s nopeudella.

3. YLEISPALVELUUN KUULUVA INTERNET-YHTEYSPALVELU JA VERKKOPALVELU

Viestintämarkkinalain mukaan yleispalveluna pidetään liittymää yleiseen viestintäverkkoon käyttäjän vakituksessa asuin- tai sijaintipaikassa. Internet-yhteydspalveluja koskevana edellytyksenä on, että liittymän tulee mahdollistaa tarkoituksenmukainen internet-yhteys, ottaen huomioon tilaajien enemmistön käytössä oleva yhteysnopeus, tekninen toteutettavuus ja kustannukset.

Viestintämarkkinalain mukainen yleispalveluvelvoite on sisällöltään teknologianeutraali, joten yleispalvelu voidaan toteuttaa kiinteänä tai langattomana yhteytenä. Liittymän tulee kuitenkin aina toimia moitteettomasti siinä käyttäjän vakituksessa asuin- tai sijaintipaikassa, jota sopimus koskee.⁶

Tarkoituksenmukainen internet-yhteys on lain perustelujen mukaan käsite, jonka on tarkoitettu muuttuvan ajan myötä tekniikan ja käyttötottumusten kehittyessä⁷. Internet-yhteydestä on säädetty liikenne- ja viestintäministeriön asetuksessa internet-yhteyden vähimmäisnopeudesta yleispalvelussa. Asetuksen mukaan yleispalveluyrityksen käyttäjälle tarjoaman internet-yhteyden vähimmäisnopeus saapuvassa liikenteessä on 1 Mbit/s. Riittävää kuitenkin on, että internet-yhteyden keskimääräinen vähimmäisnopeus saapuvassa liikenteessä on:

- 750 kbit/s 24 tunnin mittausjakson aikana ja
- 500 kbit/s minkä tahansa 4 tunnin mittausjakson aikana.

⁶ HE 150/2006, s. 24 ja HE 223/2008, s. 22.

⁷ HE 112/2002, s. 154.

Viestintävirasto on edellä kuvatun yleispalvelun määritelmän perusteella ottanut yleispalveluyrityksen nimeämismenettelyssä huomioon kaikki langattomat ja kiinteät verkkotekniikat, jotka mahdollistavat liikenne- ja viestintäministeriön asetuksessa määritellyn laatutason täyttävien internet-yhteyspalvelujen tarjonnan. Viestintäviraston näkemyksen mukaan yleispalvelun laatuvaatimukset täyttäviä internet-yhteyspalveluja on nykyisin mahdollista tarjota UMTS-, Flash-OFDM-, WiMAX-, DSL-, kaapelitelevisio- ja kuituverkoissa sekä muissa näitä laadullisesti vastaavissa viestintäverkoissa.

Yleispalveluna tarjotun internet-yhteyspalvelun tulee vähimmäisnopeuden lisäksi täyttää eräitä muitakin laadullisia vaatimuksia. Yleispalvelutuotteena tarjottujen viestintäpalvelujen osalta palvelujen toimintavarmuus, turvallisuus ja palvelun laatu ovat keskeisessä asemassa.⁸ Käyttäjälle tarjotun liittymän ja internet-yhteyspalvelun tulee täyttää laista ja Viestintäviraston määräyksistä johtuvat tekniset vaatimukset. Lisäksi Viestintävirasto arvioi ja seuraa yleispalvelun laatua yleispalveludirektiivin liitteeseen III perustuvien muuttujien perusteella. Internet-yhteyspalvelun osalta seurattavia muuttujia ovat esimerkiksi liittymän toimitusaika, vikojen määrä liittymälinjaa kohden sekä asiakaspalvelun vastausaika.⁹

Viestintävirasto voi viestintämarkkinalain 129 §:n nojalla antaa tarkempaa teknistä ohjeistusta yleispalveluun kuuluvasta internet-yhteydestä.¹⁰ Viestintävirasto on tässä tarkoituksessa antanut viestintäverkkojen ja -palvelujen laatua ja yleispalvelua koskevan teknisen määräyksen¹¹, jossa säädetään tarkemmin yleispalveluliittymän laadun todentamisesta. Yleispalveluyritykseksi nimetyllä teleyrityksellä tulee olla määräyksen mukainen valmius todentaa, että sen yleispalveluna tarjoama Internet-yhteyspalvelu täyttää viestintämarkkinalain 60 c §:stä ja liikenne- ja viestintäministeriön asetuksista johtuvat palvelun laatua koskevat erityiset vaatimukset.

Käyttäjälle tarjottavan yleispalvelun lisäksi viestintämarkkinalaissa on määriteltä yleispalveluun kuuluva verkkopalvelu. Viestintämarkkinalain 60 d §:n mukaan Viestintäviraston yleispalvelun tarjoajaksi nimeämä verkkoyritys on velvollinen tarjoamaan yleispalveluyritykseksi nimetyille palveluyritykselle viestintäverkkoon liittymiseksi tarvittavan verkkopalvelun. Säännös on tarkoitettu sovellettavaksi tilanteissa, joissa tietyille alueelle nimetään viestintäpalvelun tarjontaan velvollisen yleispalveluyrityksen lisäksi erillinen verkkopalvelun tarjontaan velvollinen yleispalveluyritys.¹²

Viestintäverkkoon liittymiseksi tarvittavalla verkkopalvelulla tarkoitetaan lain perustelujen mukaan käyttäjälle tarjottavan liittymän toteuttamiseksi tarvittavaa toiminnallista kokonaisuutta. Tiedonsiirron ja viestintäverkon tarjonnan lisäksi verkkopalvelu kattaa myös esimerkiksi palveluoperaattorin tarvitsemat asennus- ja ylläpitopalvelut.¹³ Samoin kuin palveluoperaattorin yleispalveluvelvoite, myös verkko-operaattorin velvoite on sisällöltään teknologianeutraali. Verkkoyrityksen velvoitteen täsmällinen sisältö voi näin ollen vaihdella käytetystä verkkotekniikasta riippuen. Koska viestintämarkkinalain 60 d §:ssä on määriteltä yleispalveluyritykseksi nimetyn verkkoyrityksen velvoitteen kattavan ainoastaan viestintäverkkoon liittymiseksi tarvittavan viestintäpalvelun, ei Viestintäviraston näkemyksen mukaan voida edellyttää, että verkkoyritys varautuisi ennalta tarjoamaan liittymiä kaikille

⁸ HE 150/2006, s. 22.

⁹ HE 150/2006, s. 22.

¹⁰ HE 223/2008, s. 22.

¹¹ Viestintäviraston teknisessä määräyksessä viestintäverkkojen ja -palvelujen laadusta ja yleispalvelusta 58/2009 M. Yleispalveluyrityksen velvoitetta koskevaa määräyksen 8 §:ää sovelletaan 1. heinäkuuta 2010 alkaen.

¹² HE 223/2008, s. 23.

¹³ HE 223/2008, s. 23.

nimeämispäätöksen kohteena olevan alueen potentiaalisille tilaajille, vaan verkkopalvelua voidaan tarjota palveluyrityksen ilmoittaman tarpeen mukaan. Tämä on Viestintäviraston näkemyksen mukaan perusteltua siitäkin syystä, että yleispalveluvelvoite on teknologianeutraali. Myös yleispalveluyritykseksi nimetty palveluyritys voi siten itse määritellä, toteuttaako se käyttäjälle tarjotun liittymän yleispalvelun tarjoajaksi nimetyn verkkoyrityksen verkossa vai muulla tavoin.

Yleispalveluyritykseksi nimetyn verkkoyrityksen tarjoaman verkkopalvelun tulee olla sellainen, että se mahdollistaa yleispalvelun laatuvaatimukset täyttävän viestintäpalvelun tarjonnan. Käyttäjälle tarjotusta palvelusta puolestaan vastaa yleispalveluyritykseksi nimetty palveluyritys. Teleyrityksellä on kuitenkin viestintämarkkinalain 138 §:n mukainen takautumisoikeus toisen teleyrityksen toiminnasta johtuvissa virhe- tai viivästystilanteissa.

4. YLEISPALVELUYRITYKSEN NIMEÄMISTARPEEN ARVIOINTI

4.1. Tarkasteltavat maantieteelliset alueet

Viestintäviraston on yleispalveluyritysten nimeämiseksi tarkasteltava yleispalvelun tarjontaa tietyllä maantieteellisellä alueella. Tarkasteltavien alueiden rajauksessa tulee Viestintäviraston näkemyksen mukaan huomioida muun muassa edellä kuvattu yleispalveluvelvoitteen teknologianeutraalisuus, olemassa oleva tarjonta, yleispalvelun tarjonnan kustannustehokkuus sekä mahdollisuus yksilöidä asetettavat velvoitteet siten, että käyttäjä voi niiden perusteella helposti selvittää, onko tietylle alueelle nimetty yleispalveluyritys.

Kiinteän verkon laajakaistaisten internet-yhteyspalvelujen maantieteellinen tarjonta on Suomessa pääsääntöisesti jakautunut alueellisesti perinteisten kiinteän verkon teleyritysten toiminta-alueiden mukaan. Perinteisellä toimialueella tarkoitetaan aluetta, jolla teleyrityksellä oli rajoitukseton oikeus paikallisen teletoiminnan harjoittamiseen 31.12.1993 saakka. Vuoden 1994 alusta lukien teleyritykset ovat voineet rakentaa verkkojaan myös oman perinteisen toimialueensa ulkopuolelle. Nykyisin kiinteän verkon laajakaistaisten internet-yhteyspalvelujen maantieteellinen tarjonta ei täysin rajoitu perinteisten toimialueiden rajoihin. Toiminta-alueiden välillä ja myös alueiden sisällä kuitenkin markkinan kilpailuolosuhteet vaihtelevat erityisesti kiinteän verkon tuotteiden osalta. Perinteisiä toimialueita ei voida pitää riittävän selvinä tarjonta-alueiden rajoina, jotta niitä voitaisiin käyttää maantieteellisenä tarkastelualueena arvioitaessa yleispalveluun kuuluvien internet-yhteyspalvelujen tarjontaa. Matkaviestinverkossa internet-yhteyspalvelujen tarjontaan käytettävät tukiasemat lähettimien kattavat erisuuruisia maantieteellisiä alueita.

Jokaisella viestintäverkolla on jokin rajattu peittoalueensa, jossa saattaa olla aukkoja ja katvealueita. Kaapelitelevisioverkkoja on rakennettu pääasiassa maan suurimpiin kaupunkeihin ja asutuskeskittyymiin. Kiinteät ja langattomat laajakaistaverkot sekä UMTS-verkot kattavat tyypillisesti hieman laajempia alueita, mutta näistäkin verkoista löytyy katvealueita jo kuntakohtaisessa tarkastelussa.

Täten yleispalvelun tarjontaa ei voida pitää minkään yksittäisen viestintäverkon kattavuuden mukaisesti alueellisesti jakaantuneena, koska eri teknikoilla toteutetut viestintäverkot ovat vain osin päällekkäisiä. Näin ollen esimerkiksi perinteisen kiinteän verkon huomattavan markkinavoiman aluejako ei ole tässä yhteydessä mahdollinen maantieteellisen tarkastelualueen raja-

us. Viestintävirasto on aikaisemmissa, puhelin- ja tiedonsiirtopalveluja koskevista yleispalvelupäätöksissään arvioinut yleispalveluyrityksen nimeämistarvetta lähtökohtaisesti kunnittain. Viestintäviraston näkemyksen mukaan kuntakohtaisella tarkastelulla on parhaiten voitu varmistaa se, että kaikilla vaihtoehtoisilla tekniikoilla tarjotut palvelut ja vaihtoehtoiset palveluntarjoajat tulevat tasapuolisesti huomioiduksi palvelun tarjontaa arvioitaessa. Lisäksi kunta on tarkasteltavana yksikkönä yksilöitävissä. Yksilöitävyyden ohella myös vaatimus nimeämismenettelyn tehokkuudesta puoltaa kuntatasoista tarkastelua yksityiskohtaisemman sijasta.¹⁴

Viestintävirasto katsoo, että yleispalveluyrityksen nimeämistarpeen arviointi on edellä mainituin perustein pääsääntöisesti tarkoituksenmukaisinta toteuttaa kuntakohtaisesti myös internet-yhteyspalvelujen osalta. Tarkasteltavia maantieteellisiä alueita määriteltäessä tulee Viestintäviraston näkemyksen mukaan kuitenkin kiinnittää erityistä huomiota vuoden 2009 alussa toteutettuihin 32 kuntaliitokseen. Näistä kuntaliitoksista merkittävä osa oli monikuntaliitoksia, joiden myötä kuntien määrä on vähentynyt 67:llä. Suomessa on tällä hetkellä yhteensä 348 kuntaa.

Vuoden 2009 alussa toteutettujen kuntaliitosten seurauksena on syntynyt useita maantieteelliseltä alueeltaan laajoja suurkuntia. Viestintäviraston näkemyksen mukaan yleispalveluyrityksen nimeämistarpeen kuntakohtaista arviointia ei tällaisissa kunnissa välttämättä enää voida pitää riittävän tarkkana, sillä yleispalvelun tarjontaan soveltuvien viestintäverkkojen kattavuus kuntaliitosten kautta syntyneiden suurkuntien eri osissa saattaa telemarkkinoiden perinteisestä rakenteesta johtuen vaihdella merkittävästikin. Tällaisissa kunnissa kuntakohtainen arviointi voisi johtaa yleispalveluyrityksen nimeämiseen tarpeettoman laajasti koko kunnan alueelle, vaikka yleispalvelun saatavuutta voitaisiin ilman asetettuja velvoitteita pitää puutteellisena vain osassa uutta kuntaa. Lisäksi myös yleispalveluyrityksen valintaa koskeva arviointi voisi johtaa osittain epätarkoituksenmukaiseen lopputulokseen, jos sen johdosta yleispalveluyritykseksi nimettäisiin aina koko suurkunnan alueelle teleyritys, jonka perinteiseen toiminta-alueeseen vain osa alueesta on kuulunut.

Viestintävirasto on edellä esitetyistä syistä johtuen kerännyt yleispalveluyrityksen nimeämistarpeen arvioimisessa käytetyt markkinatiedot eriteltynä kunnan osiin tämän perustelumuistion liitteessä 1 yksilöidyissä kunnissa. Valtaosa näistä kunnista on vuoden 2009 alussa toteutetuissa kuntaliitoksissa syntyneitä uusia kuntia. Lisäksi Viestintävirasto on kerännyt tarvittavat markkinatiedot kunnan osittain eriteltynä eräiden sellaisten uusien suurkuntien osalta, joihin teleyritykset ovat kiinnittäneet huomiota aikaisemmista päätöksistä antamissaan lausunnoissa ja joissa kuntaliitokset ovat tapahtuneet jo ennen edellisten yleispalvelupäätösten valmistelua.

4.2. Yleispalveluyrityksen nimeämistarpeen arvioinnin lähtökohdat

Viestintämarkkinalain 59 §:n mukaan Viestintäviraston on nimettävä yksi tai useampi teleyritys yleispalveluyritykseksi, jos se on välttämätöntä yleispalvelun tarjonnan takaamiseksi tietyllä maantieteellisellä alueella. Viestintäviraston tulee selvittää nimeämistarpeen arvioimiseksi tarvittavat tiedot yleispalvelun alueellisesta tarjonnasta, teleyrityksistä sekä kuluttajien mahdollisuuksista tehdä sopimuksia.¹⁵

¹⁴ Dnrot 1636/9240/2007, 66-75/9240/2008, 179/9510/2009 ja 180/9510/2009.

¹⁵ HE 150/2006, s. 21.

Käyttäjien saatavilla tulee olla riittävästi yleispalvelun määritelmän täyttäviä internet-yhteyspalveluja

Yleispalveluyrityksen tarpeettomalla nimeämishäilyllä voisi olla kielteisiä vaikutuksia kilpailuun ja kilpailevan tarjonnan syntymiseen viestintämarkkinoilla. Viestintämarkkinalain perustelujen mukaan yleispalveluyrityksen nimeämistä ei yleensä olisi pidettävä välttämättömänä, jos palvelumarkkinoilla on kilpailua ja siten myös riittävästi yleispalvelun tarjontaa¹⁶. Viestintäviraston näkemyksen mukaan yleispalvelun tarjontaa voidaan lähtökohtaisesti pitää riittävänä tietyllä alueella vain, jos yleispalveluun kuuluvia internet-yhteyspalveluja on saatavilla kattavasti, eli kaikkiin tarkastellun alueen vakituisiin asuin- tai sijaintipaikkoihin. Tämä edellyttää, että tarkastelulla alueella on vähintään yksi yleispalvelun tarjontaan soveltuva koko alueen kattava viestintäverkko. Viestintävirasto on selvittänyt viestintäverkkojen alueellisia peittoalueita teleyrityksiltä.

Viestintävirasto toteaa, että teleyrityksistä Digita Oy:lle ja TeliaSonera Finland Oy:lle on asetettu yhtiöiden verkkotoimilupien ehdoissa viestintäverkkojen rakentamista koskevia velvoitteita.¹⁷ Nämä velvoitteet eivät Viestintäviraston näkemyksen mukaan kuitenkaan ole yleispalvelun saatavuuden turvaamiseksi riittäviä. Digita Oy:lle on toimiluvassa asetettu velvoitteeksi rakentaa toimiluvan mukaiselle alueelle 99 prosentin peitto vuoden 2009 loppuun mennessä ja 99,9 prosentin peitto vuoden 2010 loppuun mennessä. Toimiluvassa ei kuitenkaan ole asetettu vaatimuksia riittävänä pidettävälle kapasiteetille. Lisäksi yleispalveluvelvoite koskee kaikkia vakituksia asuin- ja sijaintipaikkoja, eli on laajempi kuin Digitan toimilupavelvoite. TeliaSonera Finland Oy:n toimiluvan ehdoissa puolestaan on asetettu yhtiölle velvoite tarjota laajakaistaista palvelua yleisissä kolmannen sukupolven matkaviestinverkoissaan siten, että palvelu kattaa ne toimiluvan haltijan kiinteän verkon asiakkaat, joilta luvan haltijan ilmoituksen mukaan kiinteän verkon palvelut lakkaavat. Tarjottujen palveluiden tulee olla nimellishopeudeltaan 1 megabitti sekunnissa. Viestintävirasto katsoo, että myöskään TeliaSoneran toimilupa ei turvaa riittävästi käyttäjien mahdollisuuksia saada yleispalvelu, koska asetettu velvoite kohdistuu vain TeliaSoneran nykyisiin asiakkaisiin. Lisäksi tarjottavien laajakaistaisten palveluiden laatu on määritelty yleispalvelua koskevaa sääntelyä heikommaksi. Edellä mainituista syistä johtuen Viestintävirasto katsoo, että toimilupavelvoitteet eivät riittävästi turvaa yleispalvelun saatavuutta, vaan yleispalveluyrityksen nimeämistarvetta arvioitaessa tulee viestintämarkkinalain perusteluissa esitetysti tarkastella palveluiden tarjontaa.

Viestintävirasto on aikaisemmissa päätöksissään katsonut, että kahden kilpailevan palveluntarjoajan muodostamat markkinat eivät vielä turvaa palvelun hintojen ja ehtojen muodostumista kuluttajan näkökulmasta kohtuullisiksi. Viestintäviraston soveltaman arviointikriteerin määrittely perustuu kilpailutaloustieteelliseen oligopoliteoriaan.¹⁸ Teorian perusteella Viestintävirasto on edellyttänyt, että palveluja tulee tarkastelulla alueella olla saatavilla vähintään kolmessa kilpailevassa viestintäverkossa.¹⁹ Viestintävirasto pitää

¹⁶ HE 150/2006, s. 21.

¹⁷ Ks. valtioneuvoston 450 megahertsin taajuusalueita koskevat toimilupapäätökset 22.6.2005 Dnro 737/32/2005 ja 29.4.2009 Dnro 1955/32/2008 sekä valtioneuvoston päätös TeliaSonera Finland Oy:lle televerkkopalvelun tarjontaan yleisessä kolmannen sukupolven UMTS-matkaviestinverkossa myönnetyn toimiluvan muuttamisesta 29.4.2009 1796/32/2008.

¹⁸ Ks. esim. J. Church & R. Ware, (2000). *Industrial Organization. At Strategic Approach*, Irwin., McGraw-Hill. ja siinä mainitut lähteet.

¹⁹ Viestintäviraston aikaisemmissa yleispalvelupäätöksissään soveltamaa ns. kolmen verkon kriteeriä on arvioitu Helsingin hallinto-oikeuden 9.11.2009 antamassa päätöksessä 09/1518/3, jossa hallinto-oikeus katsoi viestintämarkkinalain perusteluihin viitaten, ettei Viestintävirasto ollut kriteeriä käyttäessään ylittänyt toimivaltaansa tai käyttänyt harkintavaltaansa väärin.

tätä näkemystä edelleen perusteltuna, mutta on yleispalvelun tarjontaa koskevassa arvioinnissa huomionnut nyt myös toisen teleyrityksen kattavissa verkoissa toimivat palveluoperaattorit. Tämä on Viestintäviraston näkemyksen mukaan mahdollista, koska viestintämarkkinalakiin on lisätty uusi verkoyrityksen yleispalveluvollisuutta koskeva 60 d §. Lain perustelujen mukaan uudistuksen tarkoituksena on ollut, että yleispalveluyritystä valittaessa voidaan ottaa huomioon kaikki tietyllä alueella toimivat palveluntarjoajat ja palvelun vaihtoehtoiset toteuttamistavat.²⁰ Viestintävirasto on siten pitänyt yleispalvelun tarjontaa tietyllä alueella riittävänä, jos yleispalvelua on ollut saatavilla vähintään kolmelta kattavassa viestintäverkossa toimivalta palveluntarjoajalta.

Viestintämarkkinalain perustelujen mukaan Viestintäviraston tulee palvelun tarjonnan lisäksi tehdä selvitystä myös tietyllä alueella toimivista palveluntarjoajista.²¹ Kilpailevan tarjonnan vaatimuksen täyttävät Viestintäviraston näkemyksen mukaan vain toisistaan riippumattomat palveluntarjoajat, jotka eivät ole esimerkiksi konsernisuhteessa tai muutoin merkityksellisessä omistussuhteessa toisiinsa nähden. Lisäksi yleispalvelun tarjonnan riittävyttä arvioitaessa tulee selvittää myös kattavissa verkoissa toimivien palveluntarjoajien kykyä tarjota yleispalvelua kaikille alueen käyttäjille. Yleispalvelun osalta erityisesti palvelujen toimituksen jatkuvuudella on keskeinen merkitys käyttäjälle. Viestintävirasto on tästä johtuen katsonut, että yleispalvelun kilpailevana tarjontana voidaan huomioida vain palveluntarjoajat, joiden arvioidaan taloudellis-toiminnallisten edellytystensä perusteella pystyvän takaamaan kaikille alueen potentiaalisille asiakkaille yleispalveluun kuuluvien internet-yhteyspalvelujen toimituksen jatkuvuuden ja siten tarjoamaan alueella yleispalvelua myös pitkällä aikavälillä arvioituna. Edellä mainittujen seikkojen ohella kilpailevana yleispalvelun tarjonnan voidaan Viestintäviraston käsityksen mukaan huomioida vain palveluntarjoajat, jotka tarjoavat yleispalvelun laatuvaatimukset täyttäviä internet-yhteyspalveluja sekä kuluttajille että yritysasiakkaille, koska molemmat asiakasryhmät kuuluvat yleispalveluvelvoitteen piiriin.

Mikäli tarkastellulla alueella ei edellä mainituilla perusteilla arvioituna ole kattavia viestintäverkkoja ja riittävästi kilpailevaa yleispalvelun tarjontaa kattavissa viestintäverkoissa, tulee alueelle nimetä viestintäpalvelun tarjontaan sekä mahdollisesti lisäksi verkkopalvelun tarjontaan velvollinen yleispalveluyritys.

Käyttäjillä tulee olla tosiasiasa mahdollisuus saada yleispalveluvelvoitteen piiriin kuuluvia palveluja.

Nimeämismenettelyn yhtenä tarkoituksena on turvata yleispalvelun tarjonta kaikkialla Suomessa ja kaikille kuluttajaryhmille. Yleispalveluyrityksen nimeämismenettelyä koskevan viestintämarkkinalain 59 §:n perustelujen mukaan yksinomaan markkinoilla vallitseva kilpailu ei takaa yleispalvelun olemassaoloa, jos esimerkiksi tietyillä kuluttajien erityisryhmillä on vaikeuksia saada tarvitsemaansa palvelua. Myös viestintämarkkinalain perusteluissa todetaan, että Viestintäviraston tulee yleispalvelun tarjonnan ohella selvittää tietyllä alueella toimivia teleyrityksiä ja kuluttajien mahdollisuuksista tehdä sopimuksia.²² Lisäksi sopimusehtojen kohtuullisuudella on viestintämarkkinalain perustelujen mukaan erityinen asema yleispalveluiden tarjonnassa.²³

²⁰ HE 223/2009, s. 23.

²¹ HE 150/2006, s. 21.

²² HE 150/2006, s. 21.

²³ HE 150/2006, s. 22.

Käyttäjien tosiasiallisista mahdollisuuksista saada palveluja voi käytännössä olla vaikeaa saada tietoa. Viestintävirasto on aikaisempien yleispalvelupäätöstensä perusteeksi selvittänyt valvontaviranomaisten käsittelemiä saata- vuusongelmia sekä tapauksia, joissa teleyritykset ovat kieltäytyneet sopimuksesta asiakkaan kanssa. Tältä osin tulee kuitenkin huomata, että viestintämarkkina- laissa ja liikenne- ja viestintäministeriön asetuksessa määritellyt vaatimukset täyttävä internet-yhteyspalvelu ei ole aikaisemmin kuulunut yleispalveluun. Teleyrityksillä ei siten ole ollut velvollisuutta tarjota vastaavia palveluja käyttäjille. Tästä johtuen Viestintävirasto on katsonut, että nykyisin markkinoitujen internet-yhteyspalvelujen laatua tai saatavuutta koskevien valitusten perusteella ei ole mahdollista tehdä johtopäätöksiä käyttäjien mahdollisuudesta saada yleispalvelua.

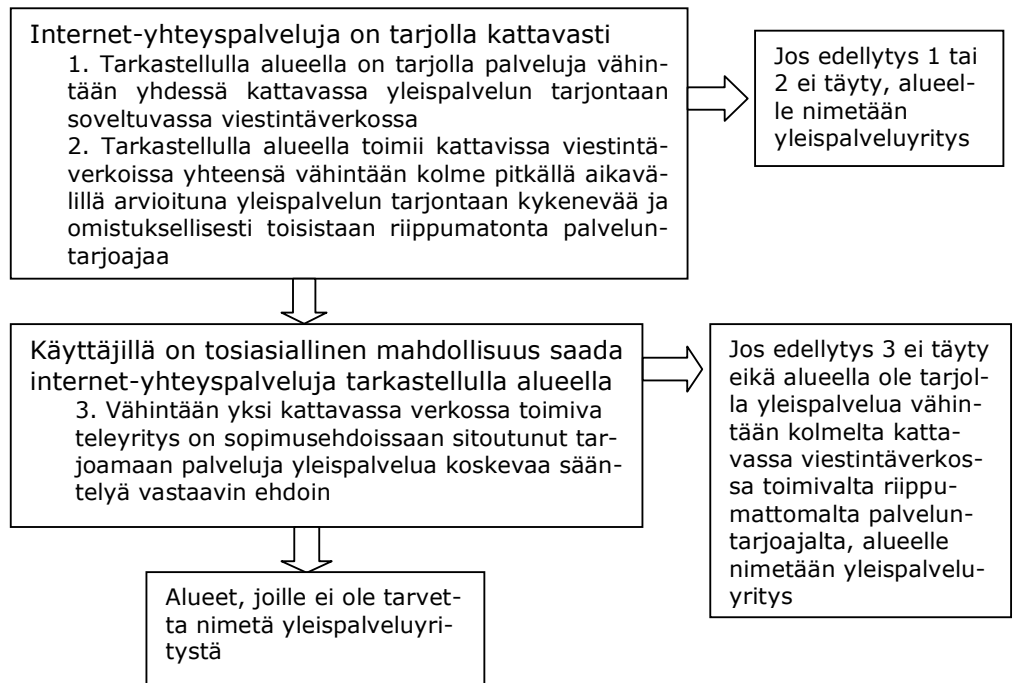
Käyttäjien mahdollisuuksia saada yleispalvelua voidaan arvioida myös teleyritysten käyttämien vakiosopimusehtojen perusteella. Sopimusehdoista voidaan tarkastella erityisesti palvelun laatua koskevia ehtojen kohtia sekä sopimusehtoja, joissa teleyritykset ovat määritelleet käyttäjän oikeutta saada liittymäsopimus. Mikäli yksikään tietyllä alueella toimivista teleyrityksistä ei tarjoa käyttäjille liittymiä yleispalveluvelvoitetta vastaavin edellytyksin, ei käyttäjän mahdollisuuksia saada palveluja voida Viestintäviraston näkemyksen mukaan pitää riittävän turvattuina. Koska teleyrityksillä ei aikaisemmin ole ollut velvollisuutta tarjota yleispalvelun määritelmän mukaisia laajakais- tapalveluja, ei Viestintävirasto ole tarkastellut palvelun laatua ja ominaisuuksia koskevia sopimusehtojen kohtia, vaan sopimusehtojen tarkastelu on rajattu koskemaan ainoastaan sitä, millä edellytyksillä teleyritykset ylipäänsä tarjoavat käyttäjille internet-yhteyksiä.

Yleispalveluyrityksen on tarjottava käyttäjälle liittymä yleiseen viestintä- verkkoon kohtuullisella hinnalla ja kohtuullisessa toimitusajassa. Viestintä- virasto on aikaisemmissa yleispalvelupäätöksissään arvioinut käyttäjän mah- dollisuuksia saada palveluja myös liittymien hintatason ja toteutuneiden toi- mitusaikojen perusteella. Näitäkään arviointiperusteita ei Viestintäviraston näkemyksen mukaan voida käyttää arvioinnin perusteena, sillä yleispalvelun määritelmän täyttävän internet-yhteyspalvelun toteuttaminen saattaa edel- lyttää teleyritysten nykyisten viestintäverkkojen päivittämistä palvelulta vaaditun laatutason saavuttamiseksi ja yleispalvelun laadun valvonnan kan- nalta tarpeellisten mittausjärjestelmien toteuttamiseksi²⁴. Nämä toimenpi- teet voivat vaikuttaa palveluiden kohtuullisena pidettävän hintatason ja koh- tuullisen toimitusajan arviointiin tulevaisuudessa, eikä tämänhetkisten hinta- ja laatu- tietojen perusteella siksi Viestintäviraston näkemyksen mukaan voi- da tehdä johtopäätöksiä yleispalvelun kohtuullisena pidettävästä tasosta.

Yleispalveluyrityksen nimeämistarpeen arviointi on toteutettu vaiheittain si- ten, että jos jokin edellä kuvatuista edellytyksistä ei tarkastellulla alueella täyty, pidetään yleispalveluyrityksen nimeämistä alueelle välttämättömänä. Tällöin kyseisen alueen osalta ei erikseen tarkastella muiden yllä määritelty- jen edellytysten täyttymistä.

Nimeämistarpeen arvioinnissa käytetyt kriteerit ja arvioinnin vaiheittainen eteneminen voidaan kuvata seuraavasti:

²⁴ Edellytetyt mittausjärjestelmät on määritelty Viestintäviraston teknisessä määräyksessä viestintäverkkojen ja -palvelujen laadusta ja yleispalvelusta 58/2009 M.

Viestintäviraston on viestintämarkkinalain 59 §:n mukaan muutettava yleispalvelupäätöksiään, jos päätösten perusteina olevissa seikoissa tapahtuu merkityksellisiä muutoksia. Viestintävirasto katsoo, että arvioitaessa yleispalveluyrityksen nimeämistarvetta tulevaisuudessa voidaan huomioon ottaa myös sellaiset edellä kuvatut yleispalvelun laatua, hintatasoa ja tosiasiallista saatavuutta koskevat arviointikriteerit, jotka eivät ole olleet saatavilla tätä arviointia varten.

4.3. Yleispalvelun tarjonnan arviointi

Yleispalvelun tarjontaan soveltuvien viestintäverkkojen tarkastelu

Viestintäverkkojen kattavuuden arvioimiseksi Viestintävirasto on pyytänyt teleyrityksiä ilmoittamaan kunta- tai kunnanosakohtaisesti viestintäverkkojensa yleispalvelun tarjonnan kattavuuden, eli miten suurelle osalle kunnassa sijaitsevista vakituisista asuinkunnista tai yritysten toimipisteistä viestintäverkossa kyetään tarjoamaan yleispalvelun vaatimustason täyttäviä internet-yhteyspalveluja. Viestintävirasto on arvioinnissaan pitänyt viestintäverkkoa kattavana, jos verkossa on kyetty tarjoamaan yleispalveluun kuuluvia internet-yhteyspalveluja kaikkiin tarkastellulla alueella sijaitseviin vakituisiin asuntoihin ja yritysten vakituisiin toimipaikkoihin. Viestintävirasto pitää tätä edellytystä perusteltuna, koska yleispalvelua koskevan sääntelyn tarkoituksena on tarjota laissa määritellyt palvelut kaikille käyttäjille näiden asuin- tai sijaintipaikasta riippumatta.

Viestintävirasto ei ole arvioinnissaan pitänyt riittävän kattavana yleispalvelun tarjontana sitä, että alueella on ollut useita yleispalvelun tarjontaan soveltuvia viestintäverkkoja, joiden yhteenlaskettu peittoalue on kattanut koko kunnan. Tämä johtuu siitä, että samankin teleyrityksen omistamat viestintäverkot ovat Viestintäviraston arvion mukaan usein ainakin osittain päällekkäisiä. Vaikka yhden teleyrityksen eri tekniikoilla toteutettujen viestintäverkkojen peitto yhteenlaskettuna olisi 100 prosenttia tai enemmän, on yhteenlasketussa peittoalueessa todennäköisesti katvealueita kunnan alueella, kun tarkastellaan kaikkia kunnan vakituisia asuntoja ja yritysten vakituisia

toimipaikkoja. Teleyrityksiltä kerättävien markkinatietojen perusteella ei ole mahdollista varmistua siitä, kattavatko verkot täysin koko tarkastellun alueen vai ovatko ne osin päällekkäisiä.

Seuraavien 228 kunnan ja 11 kunnan osan alueella ei ollut lainkaan yleispalveluun kuuluvan internet-yhteyspalvelun tarjontaan soveltuvaa kattavaa viestintäverkkoa. Viestintävirasto katsoo, että seuraaville alueille on yleispalvelun tarjonnan takaamiseksi välttämätöntä nimetä yleispalveluyritys:

Akaa, Alajärvi, Alavus, Artjärvi, Askola, Brändö, Eckerö, Enonkoski, Enontekiö, Evijärvi, Forssa, Haapajärvi, Hailuoto, Halsua, Hankasalmi, Hattula, Hausjärvi, Heinävesi, Hirvensalmi, Honkajoki, Huittinen, Humpila, Hyrynsalmi, Hyvinkää, Hämeenkyrö, Hämeenlinna (ent. Lammi), Ii, Iisalmi, Iitti, Ikaalinen, Ilomantsi, Imatra, Inari, Inkoo, Isojoki, Janakkala, Joensuu, Jokioinen, Joroinen, Joutsa, Juankoski, Juuka, Juupajoki, Juva, Jyväskylä (ent. Jyväskylän mlk ja Korpilahti), Jämijärvi, Jämsä, Kaarina (ent. Piikkiö), Kaavi, Kajaani (ent. Vuolijoki), Kangasala, Kangasniemi, Kannonkoski, Karijoki, Karkkila, Karstula, Karvia, Kauhajoki, Kaustinen, Keitele, Kemi, Kemijärvi, Keminmaa, Kemiönsaari, Kerimäki, Kesälahti, Keuruu, Kihniö, Kiikoinen, Kiiminki, Kinnula, Kirkkonummi, Kitee, Kittilä, Kiuruvesi, Kokemäki, Kolari, Konnevesi, Kontiolahti, Korsnäs, Koski TL, Kouvola (ent. Jaala ja Valkeala), Kristiinankaupunki, Kruunupyö, Kuhmalahti, Kuhmo, Kuhmoinen, Kumlinge, Kurikka (ent. Jurva), Kuusamo, Kylmäkoski, Kyyjärvi, Kärsämäki, Kökar, Köyliö, Lahti, Laitila, Lapinjärvi, Lapinlahti, Lappajärvi, Lappeenranta, Laukaa, Lavia, Lempäälä, Leppävirta, Lestijärvi, Lieksa, Lieto, Liperi, Loimaa, Loppi, Luhanka, Luumäki, Länsi-Turunmaa, Maalahti, Marttila, Merikarvia, Miehikkälä, Mikkeli, Multia, Muonio, Muurame, Myrskylä, Mänttä-Vilppula, Mäntyharju, Nokia, Noormarkku, Nurmes, Närpiö, Oripää, Orivesi, Oulu (ent. Ylikiiiminki), Outokumpu, Padasjoki, Paimio, Paltamo, Parikkala, Parkano, Pedersöre, Pelkosenniemi, Pello, Perho, Pernaja, Pertunmaa, Petäjävesi, Pieksämäki, Pielavesi, Pihtipudas, Polvijärvi, Pomarkku, Porvoo, Posio, Pudasjärvi, Pukkila, Punkaharju, Punkalaidun, Puolanka, Puumala, Pyhtää, Pyhäjärvi, Pyhäntä, Pälkäne, Pöytyä, Raasepori (pl. ent. Pohja), Rantasalmi, Ranua, Rauma (ent. Lappi), Rautalampi, Rautavaara, Rautjärvi, Reisjärvi, Ristiina, Ristijärvi, Rovaniemi, Ruokolahti, Ruotsinpyhtää, Ruovesi, Rääkkylä, Saarijärvi (pl. ent. Pylkönmäki), Salla, Salo, Sastamala, Sauvo, Savitaipale, Savonlinna, Savukoski, Siikainen, Siikalatva (pl. ent. Rantisila), Simo, Siuntio, Sodankylä, Soini, Somero, Sonkajärvi, Sotkamo, Sulkava, Suomenniemi, Suomussalmi, Suonenjoki, Taipalsaari, Taivalkoski, Tammela, Tarvasjoki, Tervola, Teuva, Tohmajärvi, Toivakka, Tornio, Turku, Tuusniemi, Töysä, Urjala, Utajärvi, Utsjoki, Uurainen, Uusikaarlepyy, Vaala, Valkeakoski, Valtimo, Varkaus, Varpaisjärvi, Vesanto, Vesilahti, Veteli, Vieremä, Vihti, Viitasaari, Vimpeli, Virolahti, Virrat, Vårdö, Yli-Ii, Ylitornio, Ylämaa, Ylöjärvi, Ypäjä, Ähtäri ja Äänekoski.

Yleispalvelun tarjonnan riittävyys

Yleispalvelun tarjontaa voidaan Viestintäviraston näkemyksen mukaan pitää riittävänä, mikäli tarkastellulla alueella toimii kattavassa viestintäverkossa yhteensä vähintään kolme kilpailevaa, toisistaan riippumatonta ja yleispalvelun tarjontaan myös pitkällä aikavälillä arvioituna kykenevää palveluntarjoajaa, jotka tarjoavat palveluja kuluttaja- ja yritysasiakkaille. Kilpailevana tarjontana on otettu huomioon myös pelkästään palveluoperaattoritointia alueella harjoittavat teleyritykset.

Kiinteän verkon teleyrityksillä on HMV-alueellaan velvollisuus tarjota tukkutasen laajakaistapalvelua teleyrityksille. Näin ollen Viestintävirasto on kattavan kiinteän verkon alueella huomionut palveluyrityksinä kaikki teleyritykset, joilla Viestintäviraston keräämien tietojen mukaan on yksikin asiakas tarkasteltavalla alueella. Kiinteässä verkossa toimivista palveluntarjoajista

Oy IW-Net Ltd, Seclan Oy ja TDC Oy kuitenkin tarjoavat internet-yhteyspalveluja ainoastaan yritysasiakkaille, mistä johtuen näitä yrityksiä ei ole huomioitu yleispalvelun tarjonnan riittävyttä arvioitaessa.

Matkapuhelinverkko on kattava ainoastaan yhdessä kunnassa. Kattavassa matkapuhelinverkossa palveluntarjoajina on huomioitu kyseisen verkkoyrityksen kanssa palveluoperaattorisopimuksen tehneet teleyritykset. Kyseisessä kunnassa kattava UMTS-verkko on Elisa Oyj:llä. Elisan verkossa mobiililaajakaistaliittymiä tarjoavina palveluoperaattoreina toimivat Saunalahti Group Oyj ja kesästä 2009 lähtien Academica Oy. Digita Oy:n @450-verkossa palveluoperaattoreina toimivat Academica Oy, Emtele Oy, Fujitsu Services Oy, LynxNet Oy ja TeliaSonera Finland Oyj. Näistä teleyrityksistä Emtele Oy ja Fujitsu Services Oy tarjoavat internet-yhteyspalveluja ainoastaan yritysasiakkaille.

Yleispalveluun kuuluvia internet-yhteyksiä tarjoavista teleyrityksistä Saunalahti Group Oyj kuuluu Elisa-konserniin. Viestintävirasto katsoo tästä johtuen, että Saunalahden palveluja ei ole pidettävä kilpailevana yleispalvelun tarjontana. Viestintävirasto on huomionnut Saunalahden palveluntarjonnan osana Elisan tarjontaa.

Teleyrityksen oman toiminnan kannattavuus ja vakavaraisuus ovat Viestintäviraston näkemyksen mukaan olennaisia lähtökohtaisia kriteerejä arvioitaessa teleyrityksen kykyä toimia yleispalvelun tarjoajana. Peruspalvelujen saatavuuden turvaamiseksi on perusteltua luoda taloudellisia mittareita, joilla voidaan täydentävänä elementtinä määrittää yleispalveluyrityksiksi sopivia tahoja.

Viestintävirasto on arvioinut yritysten taloudellis-toiminnallisia edellytyksiä tilinpäätöstietojen perusteella. Tilinpäätöstietoihin perustuva teleyritysten arviointi on Viestintäviraston näkemyksen mukaan selkein käytettävissä oleva menettely yleispalveluyrityksen nimeämistarvetta arvioitaessa. Tilinpäätöstiedot ovat julkisia, yhtäläisin periaattein laadittuja laskentatietoja, jotka ulkopuolinen riippumaton tilintarkastaja on tarkastanut. Vaikka vain osa yrityksen liikevaihdosta liittyisi yleispalvelun tuottamiseen, on arvio riittävän vakavaraisesta ja kannattavasta yleispalveluyritystyoimijasta Viestintäviraston näkemyksen mukaan tarkoituksenmukaista tehdä koko yrityksen tilinpäätöstietojen perusteella. Yrityksen taloudelliset edellytykset olla pitkäjänteisesti luotettava yleispalvelujen tarjoaja määrittyvät kuitenkin koko yrityksen taloudellisen tilanteen perusteella.

Tarkasteltavina muuttujina on käytetty sijoitetun pääoman tuotto prosenttia, omavaraisuusastetta ja current ratioa, joiden perusteella yrityksen taloudellinen tilanne on pisteytetty. Pisteytyksessä on käytetty seuraavia raja-arvoja: sijoitetun pääoman tuotto prosentti²⁵ alle 6 heikko²⁶, 6 - 11,14 % tyydyttävä ja 11,15²⁷ tai enemmän hyvä; omavaraisuusaste²⁸ alle 20 %

²⁵ Sijoitetun pääoman tuotto prosentti lasketaan kaavalla:

$$\frac{\text{Nettotulos} + \text{rahoituskulut} + \text{verot}}{\text{Nettotulos} + \text{rahoituskulut} + \text{verot}} * 100$$

(Tuoreimman taseen loppusumma-korottomat velat)-(Edellisen taseen loppusumma-korottomat velat)/2

²⁶ Suomen 10 vuoden joukkolainojen keskimääräinen tuotto (n. 3,6%) ja velkapreemio (2,5%) muodostavat yhdessä vieraan pääomasijoituksen aikaansaama kustannus on alarajana tyydyttäväksi arvioitavissa sijoitetun pääoman tuotto prosentille. Yrityksen velkapreemio on arvioitu osana asiantuntijaselvitystä Viestintävirastossa määriteltäessä kiinteän verkon yhdysliikenteen kohtuullista hintaa, kts.

http://www.ficora.fi/attachments/suomial/5j1MXJmz/Kiinteän_verkon_yhdysliikenteen_hinnoittelun_arviointiperiaatteet.pdf.

²⁷ Raja-arvona käytetty 11, 15 on Viestintäviraston säännellylle kiinteälle televerkkotoiminnalle arvioitu kohtuullisen sijoitetun pääoman tuoton yläraja, kts. alaviitteen 22 linkki muistioon.

²⁸ Omavaraisuusaste lasketaan kaavalla:

$$\frac{\text{Oma pääoma} + \text{varaukset}}{\text{Oma pääoma} + \text{varaukset}} * 100$$

heikko, 20 - 40 % tyydyttävä ja yli 40 % hyvä; current ratio²⁹ alle 1 heikko, 1-2 tyydyttävä ja yli 2 hyvä. Käytetyistä muuttujista omavaraisuusaste ja current ratio on luokiteltu Yritystutkimusneuvottelukunta ry:n (YTN) luokitustietojen mukaan. Arvioinnissa on edellytetty, että teleyrityksen tunnuslukujen keskiarvo on vähintään tyydyttävä. Täydentävinä tekijöinä on otettu huomioon loppuasiakasmarkkinan markkinaosuus ja yhtiön liikevaihto.

Taloudellisen arvioinnin raja-arvot ovat kahden tunnusluvun osalta (current ratio ja omavaraisuusaste) YTN:n määrittelemien raja-arvojen mukaiset. Raja-arvojen voidaan Viestintäviraston näkemyksen mukaan katsoa näin ollen olevan yleisesti hyväksytyllä tasolla. Omavaraisuusaste mittaa yrityksen vakavaraisuutta ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäimellä. Yleispalveluyrityksen tulee voida luotettavasti olettaa kykenevän pitkäjänteisesti tuottamaan lain edellyttämät palvelut loppukäyttäjille. Current ration tarkoituksena on osoittaa, minkälainen lyhyen tähtäimen toimintavalmius yleispalveluyrityksellä olisi tulorahoituksen äkillisesti ehtyessä. Sijoitetun pääoman tuottoprosentti mittaa yrityksen yksilöllistä suhteellista kannattavuutta. Tunnusluvun hyväksytyksi alarajaksi on määritelty tämän hetkinen vieraan pääoman käytöstä maksettava korvaus. Tämän tuottavuustason alle jäävä yritys ei kykene suoriutumaan vieraan pääoman lyhennyksistään eikä siten voi olla ensisijaisesti yleispalvelutehtävään soveltuva yritys.

Tarkastelussa mukana olleista kiinteän verkon teleyrityksistä Ab Närpes Dynamo Net Närpiö Oy, Tampereen Puhelin Oy ja AinaCom Oy eivät täytä teleyrityksen taloudellista tilannetta kuvaavaa kriteeriä, minkä vuoksi Viestintävirasto katsoo, ettei kyseisiä teleyrityksiä voida valita yleispalveluyritykseksi eikä ottaa mukaan tarkasteluun arvioitaessa yleispalvelun saatavuutta alueella.

Digita Oy:n @450-verkossa toimivista palveluntarjoajista Academica Oy ei täytä teleyrityksen taloudellista tilannetta kuvaavaa kriteeriä. Lynx Net Oy täyttää tilinpäätöstietojen perusteella määritellyn teleyrityksen taloudellista tilannetta koskevan kriteerin. Viestintäviraston näkemyksen mukaan yhtiön liikevaihto on kuitenkin niin vähäinen, että Lynx Net ei kooltaan ole riittävä, jotta yhtiön vielä toistaiseksi voitaisiin olettaa pystyvän myös pitkällä aikavälillä tarjoamaan yleispalvelua Digitan verkon kattamalla alueella tai osassa aluetta. Edellä mainituista syistä johtuen Viestintävirasto ei ole huomionnut Academica Oy:tä ja Lynx Net Oy:tä yleispalvelun tarjoajina kilpailevan palveluntarjonnan riittävyttä arvioidessaan. Digita Oy:n viestintäverkossa toimivista teleyrityksistä on siten huomioitu arvioinnissa ainoastaan TeliaSonera Finland Oyj.

Seuraavien 73 kunnan ja 11 kunnan osan alueella ei ollut riittävästi kilpailevaa yleispalvelun tarjontaa kattavissa viestintäverkoissa. Viestintävirasto katsoo, että seuraaville alueille on yleispalvelun tarjonnan takaamiseksi välttämätöntä nimetä yleispalveluyritys:

Alajärvi (ent. Lehtimäki), Alavieska, Asikkala, Aura, Eura, Finström, Föglö, Geta, Haapavesi, Hamina, Hammarland, Hanko, Harjavalta, Hartola, Heinola, Himanka, Hämeenkoski, Hämeenlinna (pl. ent. Lammi), Ilmajoki, Isokyrö, Jalasjärvi, Jomala, Kaarina (pl. Piikkiö), Kajaani (pl. ent. Vuolijoki), Kalajoki, Kankaanpää, Kannus, Karjalohja, Karttula, Kaskinen, Kauhava (pl. ent. Alahärmä), Kivijärvi, Kokkola (ent. Lohtaja ja Ullava), Kotka, Kouvola (pl. ent. Jaala ja Valkeala), Kuortane, Kustavi, Kärkölä,

Taseen loppusumma - saadut ennakot

²⁹ Current ratio lasketaan kaavalla:

Vaihto-omaisuus + rahoitusomaisuus * 100

Lyhytaikaiset velat

Lapua, Lemi, Lemland, Liljendal, Liminka, Lumijoki, Lumparland, Luoto, Luvia, Maaninka, Merijärvi, Muhos, Mäntsälä, Naantali (ent. Rymättylä), Nakkila, Nilsia, Nivala, Oravainen, Oulainen, , Pornainen, Pyhäjoki, Pyhä-ranta, Raahe, Raasepori (ent. Pohja), Rusko, Saarijärvi (ent. Pylkönmä-ki), Saltvik, Seinäjoki, Sievi, Siikaltava (ent. Rantsila), Sipoo, Sottunga, Sund, Sysmä, Säkylä, Tampere, Tervo, Toholampi, Tuusula, Ulvila, , Veh-maa, Vihanti, Vähäkyrö, Vöyri-Maksamaa ja Ylivieska.

4.4. Käyttäjien tosiasiallinen mahdollisuus saada palveluja

Viestintävirasto on arvioinut käyttäjien tosiasiallista mahdollisuutta saada palveluja selvittämällä teleyrityksiltä niiden tapausten lukumääriä, joissa yritykset ovat kieltäytyneet tekemästä käyttäjien kanssa internet-yhteyspalvelua koskevaa sopimusta sekä tarkastelemalla teleyritysten käytämiä vakiosopimusehtoja.

Teleyrityksiltä saatujen tietojen mukaan niiden tapausten lukumäärät, joissa käyttäjille oli kieltäydytty tarjoamasta liittymäsopimusta viimeisen vuoden aikana, olivat pieniä. Enimmilläänkin tapauksia oli ollut muutama kymmenen tuhatta liittymää kohden. Tiedot eivät muodostuneet merkittäväksi minkään tarkastelun tässä vaiheessa mukana olleen teleyrityksen osalta.

Vakiosopimusehdoista ja teleyritysten käytännöistä on selvitetty erityisesti sitä, ovatko yritykset määritelleet oikeutensa kieltäytyä sopimussuhteesta käyttäjän kanssa viestintämarkkinalain yleispalvelua koskevaa sääntelyä laajemmaksi. Viestintämarkkinalain 60 c §:n 4 momentin mukaan yleispalveluyritykseksi nimetyllä teleyrityksellä on oikeus kieltäytyä tekemästä käyttäjän kanssa sopimusta liittymästä vain, jos käyttäjä on asetettu syytteen tai viimeisen vuoden aikana tuomittu jonkin teleyrityksen liittymää hyväksi käyttäen tehdystä tietoliikenteen häirinnästä taikka jos käyttäjällä on toisen yleispalveluyrityksen liittymän käytöstä aiheutuneita maksamattomia, erääntyneitä ja riidattomia velkoja.

Seuraavat teleyritykset olivat sopimusehdoissaan varanneet itselleen viestintämarkkinalain 60 c §:ään verrattuna laajemman oikeuden kieltäytyä liittymäsopimuksesta käyttäjän kanssa: Alajärven puhelinosuuskunta, Anvia Oyj, Anvia Oyj / Kokkolan Puhelin Oy, DNA Oy, Ikaalisten-Parkanon Puhelin Oy, Jakobstadsnejdens Telefon Ab, Maxisat Oy, Nebula Oy, Netplaza Oy, Nettikaista Oy, Nordic LAN & WAN Communication Oy, Pohjanmaan Puhelin Oy, Savonlinnan Puhelin Oy, Vakka-Suomen Puhelin Oy ja Ålands Telefonandelslag. Tämä välttämättömyysarvioinnin vaihe ei kuitenkaan muodostunut määrääväksi kriteeriksi minkään tarkastellun alueen osalta.

4.5. Alueet, joille ei ole välttämätöntä nimetä yleispalveluyritystä

Viestintämarkkinalain mukaan Viestintäviraston on nimettävä yleispalvelu-yritys tietyille maantieteelliselle alueelle, jos se on välttämätöntä yleispalvelun tarjonnan takaamiseksi. Mikäli yleispalveluyrityksen nimeämistä tietyille alueelle ei ole edellä kuvattujen arvioinnin vaiheiden perusteella pidetty välttämättömänä, ei alueelle viraston näkemyksen mukaan ole nimettävä yleispalveluyritystä.

Viestintävirasto katsoo, että seuraavien 35 kunnan ja 7 kunnan osan alueille ei ole käyttäjien etujen turvaamiseksi välttämätöntä nimetä yleispalvelu-yritystä:

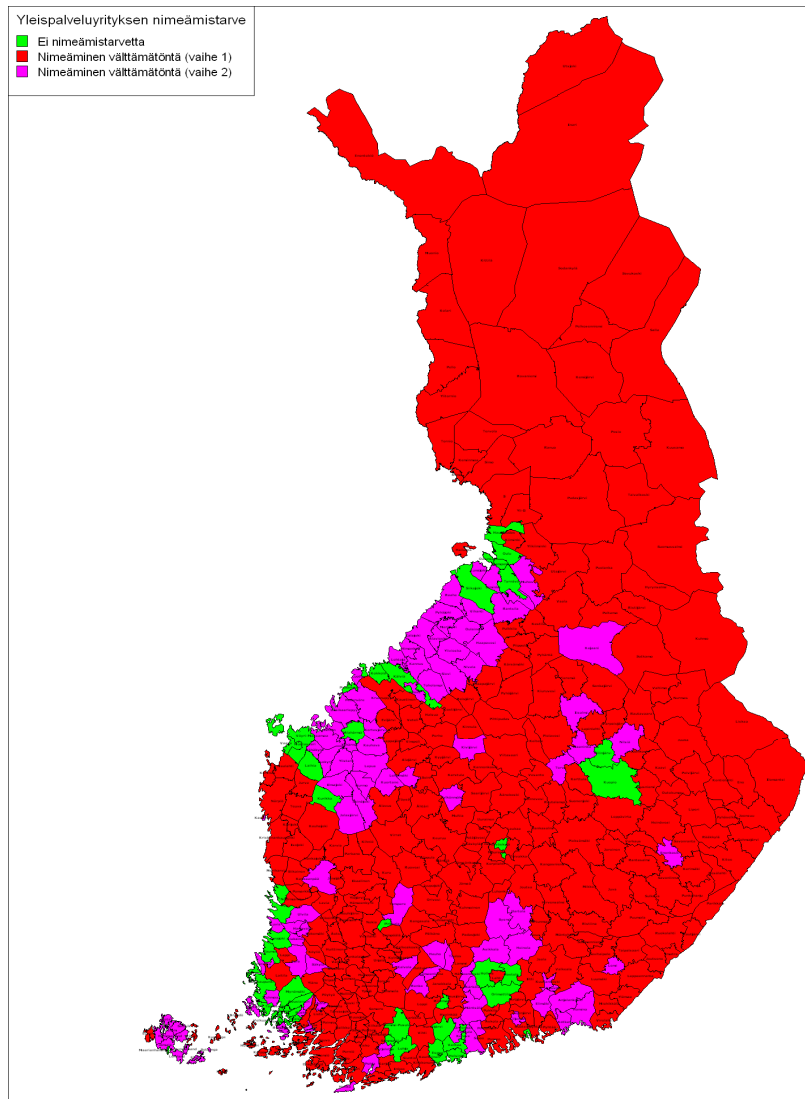
Espoo, Eurajoki, Haukipudas, Helsinki, Hollola, Jyväskylä (pl. ent. Jyväskylä mlk ja Korpilahti), Järvenpää, Kauhava (ent. Alahärmä), Kauniai-

nen, Kempele, Kerava, Kokkola (pl. ent. Lohtaja ja Ullava), Kuopio, Kurikka (pl. ent. Jurva), Laihia, Lohja, Loviisa, Maarianhamina, Masku, Mustasaari, Mynämäki, Naantali (pl. ent. Rymättylä), Nastola, Nousiainen, Nummi-Pusula, Nurmijärvi, Orimattila, Oulu (pl. ent. Ylikiiminki), Oulunsalo, Pietarsaari, Pirkkala, Pori, Raisio, Rauma (pl. ent. Lappi), Riihimäki, Siikajoki, Siilinjärvi, Taivassalo, Tyrnävä, Uusikaupunki, Vaasa ja Vantaa.

4.6. Yhteenveto yleispalvelu yrityksen nimeämistarpeesta

Yleispalvelu yrityksen nimeämistarve voidaan esittää yhteenvetona oheisella karttakuvalla. Kuvassa punaisella merkityillä alueilla ei ole yleispalvelun tarjontaan soveltuvaa kattavaa viestintäverkkoa. Violetilla merkityillä alueilla kilpailevaa toisistaan riippumattomien palveluntarjoajien yleispalvelun tarjontaa ei ole pidetty riittävänä. Vihreällä merkityille alueille ei Viestintäviraston näkemyksen mukaan ole välttämätöntä nimetä yleispalvelu yritystä.

Yleispalvelu yrityksen nimeämistarve on lisäksi esitetty tämän perustelumuistion liitteenä 2 olevassa kuntakohtaisessa taulukossa.

5. YLEISPALVELUYRITYSTEN VALINTA

5.1. Yleispalveluyritysten valinnassa käytetyt perusteet ja menettely

Viestintämarkkinalain 59 §:n mukaan yleispalveluyritykseksi tulee nimetä teleyritys, jolla on parhaat edellytykset lain 1 §:n mukaiset tavoitteet täyttävän yleispalvelun tarjontaan. Pykälän mukaan lain yleisenä tavoitteena on edistää palvelujen tarjontaa ja käyttöä viestintäverkoissa sekä varmistaa, että viestintäverkkoja ja viestintäpalveluja on kohtuullisin ehdoin kaikkien teleyritysten ja käyttäjien saatavilla koko maassa. Lisäksi lain yksityiskohdaisempaan tavoitteena on huolehtia siitä, että Suomessa saatavilla olevat mahdollisuudet televiestintään ovat käyttäjien kohtuullisten tarpeiden mukaisia, keskenään kilpailevia, teknisesti kehittyneitä, laadultaan hyviä, toimintavarmoja ja turvallisia sekä hinnaltaan edullisia.

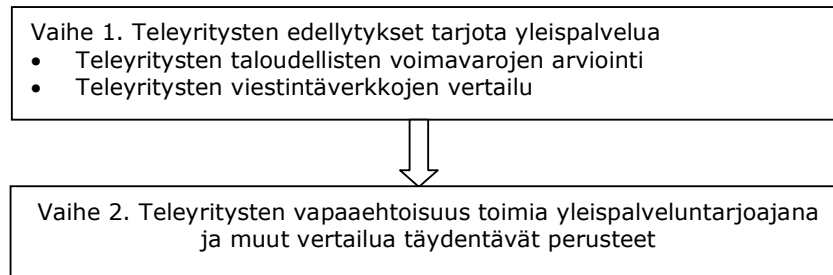
Viestintämarkkinalain mukainen yleispalveluyrityksen valinnassa noudatettava menettely on luonteeltaan vertailu, jossa kulloinkin tarkastellulla maantieteellisellä alueella toimivat teleyritykset asetetaan paremmuusjärjestykseen lain tavoitteisiin kytkettyjen valintakriteerien perusteella. Vertailussa käytetyt arviointiperusteet parhaiten täyttävä teleyritys valitaan yleispalveluyritykseksi. Viestintävirasto on yleispalveluyritysten valinnassa noudattanut ensisijassa vaiheittaista arviointia, jossa vertailun seuraavaan vaiheeseen on edetty ainoastaan siinä tapauksessa, että riittävää eroa vertailtavien teleyritysten välillä ei ole voitu todeta.

Yleispalveluyrityksen nimeämismenettelyä koskevan viestintämarkkinalain 59 §:n perusteluissa todetaan viittauksella lain tavoitteisiin pyrityn ensisijaisesti turvaamaan palveluiden käyttäjien edut.³⁰ Muilta osin tavoitteita ei ole lainsäädännössä arvotettu tärkeysjärjestykseen. Viestintävirasto katsoo tästä johtuen, että yleispalveluyritysten vertailussa erityistä painoarvoa voidaan asettaa käyttäjien etua koskeville lain tavoitteille, mutta yleispalveluyrityksen valintaa ei tule perustaa minkään yksittäisen tavoitteen edistämiseen, vaan yleispalvelun vaihtoehtoisia toteuttamistapoja on arvioitava kokonaisuutena.

Vertailun laajuutta ja vertailussa käytettäviä perusteita rajaa kuitenkin viestintämarkkinalain 59 §, jossa on edellytetty yleispalveluyrityksen nimeämisessä noudatettavan menettelyn olevan tehokas, avoin ja syrjimätön. Näiden menettelyllisten vaatimusten täyttämiseksi yleispalveluyrityksen valinnassa käytettävät arviointiperusteet tulee Viestintäviraston näkemyksen mukaan määritellä mahdollisimman avoimesti ja täsmällisesti sekä siten, että periaatteita on mahdollista soveltaa samalla tavalla kaikkiin teleyrityksiin.

Yleispalveluyritysten vertailu ja vertailussa käytetyt perusteet voidaan yksinkertaistetusti esittää oheisella kuvalla. Viestintävirasto on yleispalveluyritysten valinnassa noudattanut ensisijassa vaiheittaista arviointia, jossa vertailun seuraavaan vaiheeseen on edetty ainoastaan siinä tapauksessa, että riittävää eroa vertailtavien teleyritysten välillä ei ole voitu todeta.

³⁰ HE 150/2006, s. 22.

Viestintämarkkinalain 1 §:n mukaan lain tavoitteena on huolehtia siitä, että käyttäjien mahdollisuudet televiestintään ovat laadultaan hyviä, toimintavarmoja ja turvallisia sekä hinnaltaan edullisia.³¹ Tästä syystä vertailtavien teleyritysten tarjoamien viestintäpalveluiden laatua ja palveluiden hintatasoa tulee Viestintäviraston näkemyksen mukaan lähtökohtaisesti käyttää perusteena yleispalveluyrityksen valinnassa.³² Edellä luvussa 4.2. mainituista syistä johtuen näiden kriteerien käyttäminen vertailutekijöinä ei tässä vaiheessa ole mahdollista. Viestintävirasto kuitenkin toteaa, että tulevaisuudessa myös näitä perusteita voidaan käyttää valittaessa internet-yhteyspalvelujen tarjontaan velvollista yleispalveluyritystä.

Viestintävirasto korostaa, että vaiheittaisessa arvioinnissa on kysymys viestintämarkkinalain tavoitteisiin perustuvasta teleyritysten vertailua yksinkertaistavasta mallista. Viestintävirasto on kaikkien tarkasteltujen alueiden osalta arvioinut erikseen, onko menettelyä ollut tarpeen joiltain osin täydentää kokonaistilanteen laajemmin huomioon ottavalla arvioinnilla sen varmistamiseksi, että yleispalveluyritykseksi valitaan kaikissa tapauksissa teleyritys tai teleyritykset, joilla on katsottava olevan parhaat edellytykset tarjota yleispalvelua. Laajempaa arviointia on pidetty perusteltuna erityisesti tilanteissa, joissa vertailtavien teleyritysten välillä on vaiheittaisessa arvioinnissa kyetty osoittamaan vain vähäisiä eroja. Laajempaa vertailua on pidetty tarpeellisenä myös, jos vaiheittaisen vertailun perusteella valituksi olisi tullut muu kuin tietyn alueen vakiintunut toimija. Lisäksi teleyritysten yleispalvelun tarjontaa on tarkasteltu kokonaisuutena tilanteessa, jossa on vertailtu Digita Oy:n ja TeliaSonera Finland Oyj:n viestintäverkkoja keskenään. Täydentävinä vertailuperusteina on tällöin käytetty yhtäältä teleyrityksen taloudellisia voimavaroja kuvaavia lisäperusteita sekä toisaalta päätöksen vaikutuksia kuluttajille ja muille viestintäpalveluiden käyttäjille. Näitä perusteita on arvioitu yhdessä teleyritysten vapaaehtoisuutta koskevan valintaperusteen kanssa.

Viestintävirasto katsoo, että valintaa täydentävänä perusteena on mahdollista ottaa huomioon myös käyttäjien erityisryhmien, kuten aistivammaisten tai sähköliherkkien palveluiden käyttäjien tarpeet. Koska Viestintävirastolla ei kuitenkaan ole mahdollisuutta määrittellä yleispalvelun laatutasoa viestintämarkkinalaista ja lakia täsmentävästä asetuksesta poikkeavasti eikä edellyttää palvelun tarjoamista millään tietyllä tekniikalla, on internet-yhteyspalvelujen osalta ollut vaikea osoittaa sellaisia käyttäjien erityisryhmien tarpeita, joilla olisi katsottava olevan merkitystä yleispalveluyrityksen valinnan kannalta.

³¹ HE 150/2006, s. 22.

³² Ks. Viestintäviraston laatima yleispalveluyrityksen nimeämismenettelyn kuvaus Dnro 514/9510/2009.

5.2. Vertailtavien teleyritysten edellytykset tarjota yleispalvelua

Teleyritysten taloudellisten voimavarojen arviointi

Viestintämarkkinalain perustelujen mukaan yleispalveluyrityksen valinnassa tulee ensisijassa pyrkiä turvaamaan palveluiden käyttäjien edut.³³ Yleispalvelun tarjonnan jatkuvuudella on keskeinen merkitys viestintäpalvelujen käyttäjille. Viestintävirasto pitää tästä johtuen käyttäjien etujen turvaamiseksi keskeisenä, että yleispalveluyrityksiksi nimetään ainoastaan sellaisia teleyrityksiä, jotka kykenevät takaamaan yleispalvelun toimituksen jatkuvuuden kaikille tietyn alueen asiakkaille näiden vakituisiin asuin- tai sijaintipaikkoihin. Viestintävirasto katsoo, että yleispalveluyritysten valinnassa tulee huomioida ainoastaan sellaiset teleyritykset, joilla arvioidaan olevan riittävät taloudelliset voimavarat yleispalvelun tarjontaan tarkastellulla alueella myös pitkällä aikavälillä arvioituna. Teleyritysten taloudellisia edellytyksiä voidaan Viestintäviraston näkemyksen mukaan arvioida esimerkiksi tilinpäätöstietojen nojalla. Arvioinnissa on käytetty luvussa 4.3. kuvattuja kriteereitä ja luokituksia.

Yhteenvedona voidaan todeta, että teleyrityksen taloudellista tilannetta koskevaa edellytystä eivät täyttäneet kiinteän verkon yrityksistä Ab Närpes Dynamo Net Närpiö Oy, Tampereen Puhelin Oy ja AinaCom Oy sekä Digita Oy:n @450-verkossa palveluoperaattoreina toimivista teleyrityksistä Aca-demica Oy.

Viestintäviraston näkemyksen mukaan Lynx Net Oy:n liikevaihto on niin vähäinen, että Lynx Net ei kooltaan ole riittävä, jotta yhtiön ainakaan toistaiseksi voitaisiin olettaa pystyvän myös pitkällä aikavälillä tarjoamaan yleispalvelua Digitan verkon kattamalla alueella tai osassa aluetta. Emtele Oy puolestaan on tarjonnut internet-yhteyspalveluja Digitan verkossa vasta kevästä 2009 lukien, mistä syystä myöskään Emtele Oy:n ei vielä tässä vaiheessa voida riittävällä varmuudella katsoa pystyvän toimimaan yleispalvelun tarjoajana. Edellä mainittuja teleyrityksiä ei Viestintäviraston näkemyksen mukaan voida edellä kuvatuin perustein valita yleispalveluyritykseksi.

Digita Oy:n @450-verkossa toimivista palveluyrityksistä TeliaSonera Finland Oyj:llä on yhtiön koko ja yhtiön harjoittaman teletoinnin laajuus huomioon ottaen katsottava olevan selvästi parhaat edellytykset tarjota viestintämarkkinalain tavoitteet täyttävää yleispalvelua. Palveluntarjoajista Fujitsu Services Oy ei tarjoa palveluja kuluttaja-asiakkaille. Tästä johtuen Digita Oy:n viestintäverkossa toimivista palveluyrityksistä on varsinaisessa teleyritysten vertailussa huomioitu ainoastaan TeliaSonera Finland Oyj.

Edellä kuvatun poissulkevan arvioinnin lisäksi teleyritysten taloudellistoiminnallisia edellytyksiä kuvaavia arviointiperusteita on käytetty teleyritysten vertailussa täydentävinä perusteina, mikäli nimettävää yleispalveluyritystä ei ole voitu valita viestintäverkkoja koskevan vertailun perusteella. Tällöin on tarkasteltu markkinatilannetta kokonaisuutena ja alueella toimivien teleyritysten keskinäistä asemaa. Näiden vertailuperusteiden käyttöä on kuvattu tarkemmin vertailun toisessa vaiheessa, jossa on huomioitu myös vertailussa vielä mukana olevien teleyritysten vapaaehtoisuus toimia yleispalveluyrityksenä.

³³ HE 150/2006, s. 22.

Yleispalvelun tarjontaan soveltuvien viestintäverkkojen vertailu

Viestintämarkkinalain 59 §:n perusteluissa todetaan, että viestintäpalvelujen edullisuutta on arvioitava käyttäjän näkökulmasta, mistä johtuen yleispalvelu-ryityksen valinnassa tulisi pyrkiä ensisijaisesti varmistamaan palvelun tarjonta mahdollisimman kustannustehokkaasti.³⁴

Taloudellisia voimavaroja koskevan valintakriteerin täyttävien teleyritysten osalta Viestintävirasto on edennyt vertailemaan teleyritysten viestintäverkkojen kattavuutta kuvaavia vertailuperusteita. Viestintävirasto katsoo, että lähtökohtaisesti parhaat edellytykset kustannustehokkaaseen yleispalvelun tarjontaan on teleyrityksellä, joka jo nykyisin tarjoaa palveluja tietyllä maantieteellisellä alueella kattavimmin yleispalvelun tarjontaan soveltuvissa viestintäverkoissa.

Viestintäverkkoja omistavista teleyrityksistä Digita Oy ei itse toimi palvelu-ryityksenä. Koska viestintämarkkinalain 60 d §:ssä on määritelty verkkopalvelua tarjoavan teleyrityksen yleispalveluvollisuus, on Digita Oy:n viestintäverkko huomioitu teleyritysten viestintäverkkoja koskevassa vertailussa. Mikäli Digita Oy on valittu yleispalvelu-ryitykseksi tietylle alueelle, on kyseiselle alueelle lisäksi valittu yleispalvelun tarjontaan velvollinen palvelu-ryitys, joka edellä mainituin perustein on kaikissa tapauksissa ollut TeliaSonera Finland Oyj.

Teleyritysten viestintäverkkoja koskeva vertailu on toteutettu useassa vaiheessa, joista seuraavaan on siirrytty ainoastaan siinä tapauksessa, että eroa tietyllä alueella toimivien teleyritysten välillä ei ole ollut mahdollista tehdä. Tämän perustelumuistion liitteenä 2 olevassa kuntakohtaisessa taulukossa on esitetty kunkin viestintäverkkoja koskevan vertailun vaiheen perusteella valitut yleispalvelu-ryitykset.

Viestintävirasto on ensinnäkin vertaillut teleyritysten yksittäisten viestintäverkkojen kattavuutta. Tässä vaiheessa eri tekniikoin toteutettuja, nopeudeltaan 1 Mbit/s liittymien tarjontaan soveltuvia viestintäverkkoja on tarkasteltu itsenäisesti. Tämä johtuu siitä, että samankin teleyrityksen omistamat viestintäverkot ovat Viestintäviraston arvion mukaan usein ainakin osittain päällekkäisiä, mistä seuraa, että viestintäverkkojen yhteenlaskettu peittoalue ei välttämättä muodosta koko tarkastellun alueen kattavaa yhtenäistä kokonaisuutta. Poikkeuksena tästä rajauksesta Viestintävirasto on kuitenkin vertailussa laskenut yhteen teleyrityksen WiMAX-verkkojen ja kiinteiden verkkojen peittoalueet, koska kiinteän verkon teleyritykset ovat usein rakentaneet juuri WiMAX-verkkoja täydentämään kiinteiden verkkojen kattavuutta harvaan asutuilla alueilla.

Viestintävirasto on valinnut nimettävän yleispalvelu-ryityksen vertailun ensimmäisessä vaiheessa, jos tarkastelulla alueella vain yhdellä teleyrityksellä on ollut kattava yleispalvelun tarjontaan soveltuva viestintäverkko. Kattavuudella tarkoitetaan tässä yhteydessä 100 prosenttisesti kattavaa viestintäverkkoa. Tällöin yleispalveluvelvoite aiheuttaisi yleispalvelu-ryitykselle hyvin vähäisiä verkon rakennustarpeita. Lisäksi tarkastelun tässä vaiheessa on edellytetty, että muiden verkkoyritysten vastaavan tasoisten viestintäverkkojen peittoalue on ollut selvästi tätä vähäisempi eli vähintään alle 90 prosenttia. Viestintäverkon kattavuutta on tarkasteltu potentiaalisen yleispalveluasiakaspeiton mukaan eli osuutena alueen asutokunnista ja yritysten toimipaikoista, ei maantieteellisen peittoalueen mukaisesti. Viestintävirasto on tämän arvioinnin vaiheen perusteella valinnut yleispalvelu-ryityksen 44 kun-

³⁴ HE 150/2006, s. 22.

taan ja 8 kunnan osaan. (Perustelumuistion liitteenä 2 olevassa taulukossa tämä vaihe on merkitty vertailun vaiheeksi 1 a.)

Vertailun seuraavassa vaiheessa Viestintävirasto on tarkastellut yleispalvelun tarjontaan soveltuvia viestintäverkkoja yksittäin. Arvioinnin tässä vaiheessa on vertailtu teleyritysten viestintäverkkoja alueilla, joilla millään teleyrityksellä ei ole ollut koko alueen kattavaa viestintäverkkoa. Tällöin yleispalveluyritykseksi on valittu teleyritys, jonka yleispalvelun tarjontaan soveltuva viestintäverkko on ollut muiden alueella toimivien teleyritysten yleispalvelun tarjontaan soveltuviin viestintäverkkoihin verrattuna selvästi kattavampi. Tämän edellytyksen on katsottu täyttyvän, jos yhden alueella toimivan teleyrityksen viestintäverkko on ollut kattavuudeltaan vähintään 90 prosenttia tai viestintäverkko on ollut vähintään 15 prosenttiyksikköä kattavampi kuin seuraavaksi kattavin verkko. Ottaen huomioon, että teleyrityksillä ei vielä tällä hetkellä ole velvollisuutta tarjota laajakaistapalveluja, Viestintävirasto on pitänyt 90 prosentin kattavuustasoa riittävänä perusteena yleispalveluyrityksen valinnalle. Viestintävirasto voi kuitenkin markkinatilanteen muuttuessa arvioida tätä perustetta uudelleen. Viestintävirasto on tämän arvioinnin vaiheen perusteella valinnut yleispalveluyrityksen 157 kuntaan ja 14 kunnan osaan. (Perustelumuistion liitteenä 2 olevassa taulukossa tämä vaihe on merkitty vertailun vaiheeksi 1 b.)

Mikäli yleispalveluyritystä ei ole voitu valita tietylle alueelle yksittäisten yleispalvelun tarjontaan soveltuvien viestintäverkkojen vertailun perusteella, on Viestintävirasto vertaillut kaikkia tietyllä alueella toimivien teleyritysten yleispalvelun tarjontaan soveltuvia viestintäverkkoja kokonaisuutena. Vertailussa saman teleyrityksen kiinteästä verkosta ja kaapelitelevisioverkosta on kuitenkin huomioitu vain kattavampi, koska nämä verkot ovat lähes aina päällekkäiset. Nimettävä yleispalveluyritys on valittu vertailun tässä vaiheessa, jos jonkin teleyrityksen viestintäverkkojen yhteenlaskettu kattavuus on tämän määrittelyn perusteella muihin verrattuna kattavin eikä muilla kriteereillä voida osoittaa merkittävää eroa teleyritysten välillä. Viestintävirasto on tämän arvioinnin vaiheen perusteella valinnut yleispalveluyrityksen yhteensä 29 kuntaan ja 4 kunnan osaan. (Perustelumuistion liitteenä 2 olevassa taulukossa tämä vaihe on merkitty vertailun vaiheeksi 1 c.)

Yleispalvelun tarjontaan soveltumattomien viestintäverkkojen vertailu

Jos yleispalveluyritystä ei ole voitu valita yleispalvelun tarjontaan soveltuvien viestintäverkkojen vertailun perusteella, on Viestintävirasto seuraavaksi vertaillut yleispalvelulle asetettua laatutasoa hitaampien internet-yhteyspalvelujen tarjontaan soveltuvien viestintäverkkojen kattavuutta tietyllä alueella. Viestintäviraston näkemyksen mukaan voidaan olettaa, että olemassa olevan verkon päivittäminen vastaamaan yleispalvelun vaatimuksia aiheuttaa pienempiä investointitarpeita kuin kokonaan uuden verkon rakentaminen. Koska viestintämarkkinalain mukaisen yleispalveluvollisuuden täyttäminen voi joka tapauksessa edellyttää teleyrityksiltä liittymien tarjoamiseksi välttämättömiä verkkoinvestointeja³⁵, on yleispalveluyritykseksi Viestintäviraston näkemyksen mukaan tarkoituksenmukaisinta valita yritys, jonka arvioidaan voivan täyttää veloitteen muihin alueella toimiviin yrityksiin verrattuna vähäisemmin kustannuksin. Arvioinnin tässä vaiheessa yleispalveluyritykseksi on valittu teleyritys, jonka yleispalvelutasoa hitaammat viestintäverkot ovat olleet tarkastellulla alueella muiden teleyritysten viestintäverkkoihin verrattuna kattavimmat eikä muilla kriteereillä voida osoittaa merkittävää eroa teleyritysten välillä. Viestintävirasto on valinnut yleispalve-

³⁵ HE 223/2008, s. 24.

luyrityksen 30 kuntaan ja neljään sellaiseen kunnan osaan, joissa alueella toimivien teleyritysten yleispalvelun tarjontaan soveltuvien viestintäverkkojen kattavuuden perusteella ei voida osoittaa merkittävää eroa ja joissa yhdellä alueella toimivista teleyrityksistä on ollut muihin verrattuna kattavimmat yleispalvelutasoa hitaammat viestintäverkot. (Perustelumuistion liitteenä 2 olevassa taulukossa tämä vaihe on merkitty vertailun vaiheeksi 1 d.)

Yleispalvelua edistyneempien viestintäpalvelujen tarjontaan soveltuvien viestintäverkkojen vertailu

Viestintämarkkinalain 1 §:n mukaan lain yhtenä tavoitteena on huolehtia siitä, että käyttäjien mahdollisuudet televiestintään ovat teknisesti kehittyneitä. Lisäksi viestintämarkkinalain 60 c §:n perusteluissa todetaan yleispalveluun kuuluvan tarkoituksenmukaisen internet-yhteyden olevan dynaaminen käsite, joka muuttuu tietoyhteiskunnan kehityksen myötä.³⁶ Viestintämarkkinalain 60 c §:n mukaan tarkoituksenmukaisen internet-yhteyden nopeudesta säädetään kulloinkin liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

Mikäli yleispalveluyritystä ei ole voitu valita tietyille alueille teleyritysten yleispalvelukykyisiä tai tätä hitaampia viestintäverkkoja koskevien vertailun vaiheiden perusteella, on vertailussa näiden viestintäverkkojen lisäksi huomioitu teleyritysten yleispalvelutasoa kehittyneemmät viestintäverkot. Viestintävirasto pitää vertailuperustetta edellä mainittujen viestintämarkkinalain ja yleispalvelusäätelyn tavoitteiden mukaisena³⁷. Lisäksi teleyritys, joka jo nykyisin tarjoaa käyttäjille yleispalvelua nopeampia internet-yhteyspalveluja, kykenisi todennäköisesti toimimaan yleispalveluyrityksenä myös tarkoituksenmukaisen internet-yhteyden vähimmäisnopeutta myöhemmin mahdollisesti nostettaessa. Viestintävirasto on arvioinnin tässä vaiheessa vertailut teleyritysten yli 8 Mbit/s tiedonsiirtoon kykenevien laajakaistaverkkojen kattavuutta. Teleyritys on valittu mikäli teleyritysten välillä ei muilla kriteereillä kokonaisuutena tarkasteltuna ole merkittävää eroa ja yli 8 Mbit/s tiedonsiirtoon kykenevien verkkojen peitto on muita laajempi. Tämän arvioinnin vaiheen perusteella Viestintävirasto on valinnut yleispalveluyrityksen 19 kuntaan ja kuuteen kunnan osaan. (Perustelumuistion liitteenä 2 olevassa taulukossa tämä vaihe on merkitty vertailun vaiheeksi 1 e.)

Digita Oy:n ja TeliaSonera Finland Oy:n viestintäverkkojen keskinäinen vertailu

Viestintävirasto toteaa, että tilanteissa, joissa tietyn alueen kiinteän verkon teleyrityksen ja Digita Oy:n viestintäverkot ovat olleet lähes yhtä kattavat, yleispalveluyritykseksi on edellä kuvatussa viestintäverkkoja koskevassa vertailussa pääsääntöisesti tullut valituksi kiinteässä verkossa toimiva teleyritys. Mikäli keskenään vertailtavina yrityksinä kuitenkin ovat olleet TeliaSonera Finland Oy ja Digita Oy, on Viestintävirasto pitänyt tarkoituksenmukaisena arvioida yleispalvelun tarjontaa kokonaisuutena, koska TeliaSonera Finland Oy tarjoaa käyttäjille internet-yhteyspalveluja oman viestintäverkkonsa lisäksi myös Digita Oy:n viestintäverkossa.

Viestintäviraston näkemyksen mukaan alueilla, joilla TeliaSonera Finland Oy:n ja Digita Oy:n viestintäverkot ovat lähes yhtä kattavat, yleispalvelun kustannustehokasta tarjontaa koskeva tavoite toteutuu parhaiten, mikäli molemmat yritykset nimetään yleispalveluyrityksiksi. Digita Oy:n ja TeliaSonera Finland Oy:n viestintäverkot eivät ole täysin päällekkäiset, mistä johtuen on todennäköistä, että tietty alue on molempien verkkojen muodostamalla kokonaisuudella paremmin katettavissa kuin yksin TeliaSoneran

³⁶ HE 223/2008, s. 21.

³⁷ Kyseistä vertailuperustetta on arvioitu myös Helsingin hallinto-oikeuden 9.11.2009 antamassa päätöksessä 09/1518/3.

viestintäverkoilla. Näkemystä puoltaa erityisesti se, että Digita Oy:n langaton verkko kattaa harvemmin asuttuja alueita osin paremmin kuin kiinteät viestintäverkot. Lisäksi TeliaSonera Finland Oy on nimenomaisesti ilmoittanut harvaanasutuilla seuduilla alkavansa vuonna 2010 korvata kiinteän verkon palveluja langattomilla yhteyksillä, joista osan se toteuttaa Digita Oy:n viestintäverkossa.³⁸

Edellä mainituista syistä johtuen Viestintävirasto on pitänyt parhaana ratkaisuna valita yleispalveluyrityksiksi sekä Digita Oy:n että TeliaSonera Finland Oy:n, jos Digita Oy:llä on ollut tietyllä alueella kattavin yleispalvelun tarjontaan soveltuva viestintäverkko. Viestintävirasto on tämän arvioinnin vaiheen perusteella valinnut yleispalveluyrityksen 11 kuntaan ja kahteen kunnan osaan. (Perustelumuistion liitteenä 2 olevassa taulukossa tämä vaihe on merkitty vertailun vaiheeksi 1 f.)

5.3. Teleyrityksen vapaaehtoisuus ja vertailua täydentävät perusteet

Mikäli vertailtavien teleyritysten välillä ei ole voitu osoittaa merkittäviä eroja viestintäverkkoja koskevan tarkastelun perusteella, on Viestintävirasto ottanut tapauksen jatkotarkasteluun. Vertailun tässä vaiheessa on huomioitu teleyritysten taloudellisia edellytyksiä ja viestintäverkkoja koskevat arviointiperusteet, vaihtoehtoisten ratkaisujen vaikutukset kuluttajien ja muiden palvelujen käyttäjien kannalta sekä lisäksi teleyritysten vapaaehtoisuus toimia yleispalveluyrityksenä. (Perustelumuistion liitteenä 2 olevassa taulukossa tämä vaihe on merkitty vertailun vaiheeksi 2).

Teleyrityksen taloudellisia edellytyksiä kuvaavina täydentävinä vertailuperusteina on huomioitu alueen loppuasiakasmarkkinan koko, teleyrityksen markkinaosuus ja toiminnan vakiintuneisuus sekä yrityksen asema tarkasteltavalla alueella. Arvioitaessa päätösten vaikutuksia loppukäyttäjille, on huomioon otettu erityisesti se, onko tarkastellulle alueelle nimetty puhelinpalvelujen tarjontaan velvollinen yleispalveluyritys. Lähtökohtana on tällöin pidetty sitä, että käyttäjän kannalta arvioituna kustannustehokkainta on hankkia puhelin- ja internet-yhteyspalvelut samalta yritykseltä.

Loppuasiakasmarkkinan kokoa on arvioitu suhteessa yrityksen kokoon ja viestintäverkon kattavuuteen. Jos kooltaan pienellä teleyrityksellä on jo nykyisin alueella kattava verkko, ei yleispalveluvelvoitteesta lähtökohtaisesti ole katsottu aiheutuvan teleyritykselle sellaista rasitetta, että yritystä ei voitaisi nimetä yleispalveluyritykseksi. Mikäli verkko ei ole kattava, tulee Viestintäviraston näkemyksen mukaan vertailussa huomioida myös kattavimman viestintäverkon omistavan teleyrityksen koko ja taloudelliset voimavarat. Lähtökohtaisesti suurella ja vakavaraisella teleyrityksellä voidaan katsoa olevan parhaat edellytykset suoriutua yleispalveluvelvoitteesta.

Teleyrityksen markkinaosuus alueen laajakaistapalvelujen vähittäismarkkinoilla kertoo yrityksen toiminnan vakiintuneisuudesta alueella. Mikäli vertailtavien teleyritysten viestintäverkkojen välillä ei ole ollut merkittäviä eroja kattavuudessa ja yhdellä teleyrityksellä on markkinaosuuden perusteella selvästi laajempaa toimintaa alueella, on tämä yritys katsottu ensisijaiseksi vaihtoehdoksi valittaessa alueen yleispalveluyritystä. Poikkeuksena tähän tarkasteluun on Digita Oy, joka toimii ainoastaan verkkoyrityksenä. Digita Oy:n osalta markkinaosuus on tullut huomioitua tämän verkossa toimivien palveluoperaattoreiden markkinaosuuksien kautta.

³⁸ <http://www.sonera.fi/Puhelin+ja+liittym%E4/Ajankohtaista/Puhelinyhteydet+haja-asutusalueilla>.

Tietyn yrityksen valintaa puoltavana seikkana on pidetty myös teleyrityksen vahvaa asemaa alueellisilla markkinoilla. Tällä perusteella on muutoin tasa-vertaisten teleyritysten kesken voitu katsoa, että yleispalveluyritykseksi tulisi valita tietyn alueen perinteinen toimija tai HMV-yritys.

Seuraavat teleyritykset ovat ilmoittaneet olevansa vapaaehtoisia toimimaan yleispalveluyrityksenä. Koska Viestintäviraston on viestintämarkkinalain 59 §:n mukaan valittava yleispalveluyritykseksi teleyritys, jolla on parhaat edellytykset lain 1 §:n mukaiset tavoitteet täyttävän yleispalvelun tarjontaan, ei valintaa ole perustettu yksinomaan vapaaehtoisuudelle. Vapaaehtoisuutta on kuitenkin vertailun tähän vaiheeseen edenneiden teleyritysten osalta käytetty valintaan vaikuttavana lisäperusteena tai valinnan perusteena, mikäli vertailtavat teleyritykset ovat olleet keskenään hyvin tasavahvoja.

Teleyritys	Vapaaehtoinen seuraavalla alueella
Bothnia Broadband Oy Ab	Maalahti
DNA Oy	Kiinteän verkon HMV-alueellaan
Elisa Oyj	Kiinteän verkon HMV-alueellaan
Etelä-Satakunnan Puhelin Oy	Sastamala
Forssan Seudun Puhelin Oy	Forssa, Humppila, Jokioinen, Tammela
Härkätien Puhelin Oy	Koski Tl, Marttila ja Tarvasjoki
Hindesrby-Bäckby Service	Lapinjärven eteläiset kylät
Iisalmen Puhelin Oy	Iisalmen keskusta
Oy IW-Net Ltd	Valtakunnallisesti
Jakobstadsnejdens Telefon Ab	Pietarsaari ja Luoto kokonaan, Uusikaarlepyy ja Pedersören kunta siltä osin kuin se on yrityksen HMV-aluetta
Kymen Puhelin Oy	Kotkan kaupungin alue
Nordic LAN & WAN Communications Oy	Pohjoisen palvelualueen yrityksille
Paraisten Puhelin Oy	Toimialueellaan
Skärgårdsnäten Ab	Länsi-Turunmaa
TNNet Oy	Jyväskylä
Vakka-Suomen Puhelin Oy	Uusikaupunki, Taivassalo ja Kustavi
Valokaista Osk	Seinäjoki, Lapua

Tämän tarkastelun vaiheen perusteella yleispalveluyritys nimettiin yhteensä kuuteen kuntaan ja viiteen kunnan osaan. Koska arviointi on perustunut kaikki edellä mainitut seikat huomioon ottavaan kokonaisvertailuun, on valinta seuraavassa kunkin alueen osalta perusteltu erikseen.

Artjärven kunta kuuluu DNA Oy:n entiseen perinteiseen toimialueeseen ja DNA Oy toimii alueella laajakaistapalvelujen tukkumarkkinalla huomattavan markkinavoiman yrityksenä. DNA Oy on ilmoittanut olevansa vapaaehtoinen toimimaan yleispalveluyrityksenä. Tarkasteltaessa yksinomaan yleispalvelun tarjontaan soveltuvia viestintäverkkoja, kattavimmat verkot alueella on ollut Digita Oy:llä. Suurimmalla osalla alueen asukkaista ja yrityksistä laajakais-taliittymä on kuitenkin hankittu DNA Oy:ltä, jolla on alueella yli 90 prosentin markkinaosuus vähittäismarkkinoilla. Lisäksi DNA Oy:llä on alueella kattava kiinteä verkko ja varsin kattava UMTS-tasoinen matkaviestinverkko. Muilla teleyrityksillä alueella ei ole yleispalvelun tarjontaan soveltuvia viestintäverkkoja alueella. Viestintävirasto on edellä mainituin perustein valinnut DNA Oy:n yleispalveluyritykseksi Artjärven kuntaan.

Imatran kaupungissa DNA Oy:llä ja Digita Oy:llä oli alueen kattavimmat viestintäverkot. Teleyritysten välillä ei voitu osoittaa merkittäviä eroja viestintäverkkoja koskevassa vertailun vaiheessa. Koska Digita Oy:n verkko oli kokonaisuutena kattavin ja Digita Oy:n verkossa toimivalla palveluntarjoajalla TeliaSonera Finland Oyj:llä oli alueella lisäksi kiinteätä verkkoa, kaa-

pelitelevisioverkkoa ja UMTS-tasoista matkaviestinverkkoa ja TeliaSonera Finland Oy on alueen perinteinen toimija, Viestintävirasto katsoi, että TeliaSonera Finland Oy:llä ja Digita Oy:llä on parhaat edellytykset yleispalvelun tarjontaan Imatran kaupungissa.

Hämeenkyrön, Joensuun (ent. Joensuun kaupungin alue), Kaarinan (ent. Piikkiö), ja Ylöjärven (pl. ent. Kuru) kunnissa yksittäinen kattavin verkko oli Digita Oy:llä. Kunnat ovat kuitenkin kuuluneet Elisa Oy:n perinteiseen toimialueeseen ja Elisa Oy on näillä alueilla kiinteän verkon huomattavan markkinavoiman yritys laajakaistapalvelujen tukku-markkinalla. Elisa Oy on ilmoittanut olevansa vapaaehtoinen toimimaan yleispalveluyrityksenä näillä alueilla. Koska Elisa Oy ei ole kyennyt ilmoittamaan nimeämismenettelyä varten kerättyjä verkkotietoja pyydetyllä tarkkuudella, vaan vuoden 2009 kuntajaon mukaisesti, eivät Elisa Oy:n toimittamat Viestintäviraston arvion mukaan välttämättä anna oikeata kuvaa viestintäverkkojen kattavuudesta Joensuun (ent. Joensuun kaupungin alue), Kaarinan (ent. Piikkiö) ja Ylöjärven (pl. ent. Kuru) alueilla, jotka nykyisin kuuluvat alueeltaan laajoihin kuntiin. Viestintäviraston näkemyksen mukaan on kuitenkin syytä olettaa, että suurin osa Elisa Oy:n verkosta sijaitsee yhtiön perinteisillä toimialueilla. Viestintävirasto on edellä mainituilla perusteilla valinnut Elisa Oy:n yleispalveluyritykseksi Hämeenkyrön kuntaan sekä Joensuuhun (ent. Joensuun kaupungin alueelle), Kaarinaan (ent. Piikkiön alueelle) ja Ylöjärvelle (pl. ent. Kurun alue).

Länsi-Turunmaalla entisen Paraisten kunnan alueella teleyritysten viestintäverkkojen kokonaispeittoa koskevassa tarkastelussa Paraisten Puhelin Oy:n verkkojen kattavuus on kokonaisuutena muita hieman heikompi. Tarkasteltaessa 1 Mbit/s-tasoiseen tiedonsiirtoon kykenevien laajakaistaliittymien tarjontaa Paraisten Puhelimella on Digita Oy:n jälkeen toiseksi kattavin verkko. Paraisten Puhelin Oy:llä on lisäksi laajin yleispalvelutasoa nopeampaan tiedonsiirtoon kykenevä verkko. Paraisten Puhelin Oy on vapaaehtoinen toimimaan yleispalveluyrityksenä. Paraisten Puhelin Oy:llä on riittävät taloudelliset resurssit toimia teleyrityksenä. Olemassa olevan kiinteän verkon päivittäminen 1 Mbit/s-tasoiseen tiedonsiirtoon on Viestintäviraston näkemyksen mukaan vielä tällä hetkellä tyypillisesti edullisempaa kuin matkaviestinverkon, koska kiinteässä verkossa riittää pelkkä keskitinalueiden pilkkominen eli uuden laajakaistakeskittimen asentaminen tilaaja lähempänä olevaan jakamoon. Joissain tapauksissa keskitin saattaa myös tarvita uuden kuituyhteyden, mutta näiden rakentamisen voidaan arvioida olevan selvästi edullisempaa kuin kokonaan uusien tukiasemapaikkojen rakentamisen. Koska Paraisten Puhelin Oy tarjoaa myös WiMAX-liittymiä, kykenee tämä tarjoamaan yleispalveluliittymiä kiinteän verkkonsa ulkopuolelle myös langattomasti. Viestintävirasto katsoo, että Paraisten Puhelin Oy on nimettävä yleispalveluyritykseksi Länsi-Turunmaan kuntaan entisen Paraisten alueelle.

Koski TL, Marttila ja Tarvasjoki ovat kuntia joiden alueella 1 Mbit/s-tasoisia tiedonsiirtoliittymiä tarjotaan varsin rajoitetusti. Kunnat ovat Härkätien Puhelin Oy:n perinteistä toimialuetta. Kosken TL alueella toimii Härkätien Puhelin Oy kiinteässä verkossa ja Digita Oy matkaviestinverkossa. Marttilassa näiden lisäksi TeliaSonera Finland Oy:llä on 1 Mbit/s- kykyistä kiinteän verkon laajakaistatarjontaa ja Tarvasjoella UMTS-verkkoa. Härkätien Puhelin Oy:n kiinteä verkko on kokonaisuutena alueella kattava. DNA Oy:llä, Elisa Oy:llä ja TeliaSonera Finland Oy:llä on alueella kattavat GSM-verkot. Olemassa olevan kiinteän verkon päivittäminen 1 Mbit/s-tasoiseen tiedonsiirtoon on Viestintäviraston näkemyksen mukaan vielä tällä hetkellä tyypillisesti edullisempaa kuin matkaviestinverkon, koska kiinteässä verkossa riittää pelkkä keskitinalueiden pilkkominen eli uuden laajakaistakeskittimen

asentaminen tilaaja lähempänä olevaan jakamoon. Joissain tapauksissa keskitin saattaa myös tarvita uuden kuituyhteyden, mutta näiden rakentamisen voidaan arvioida olevan selvästi edullisempaa kuin kokonaan uusien tukiasemapaikkojen rakentamisen. Härkätien Puhelin Oy on lisäksi vapaaehtoinen toimimaan alueella yleispalveluyrityksenä. Viestintävirasto katsoo, että alueen kattavaa kiinteätä verkkoa hallinnoiva yritys Härkätien Puhelin Oy tulee nimetä yleispalveluyritykseksi.

Sastamalan kunnassa entisen Äetsän kunnan alueella on toiminut kaksi perinteistä teleyritystä. **Keikyän alueella** Keikyän Puhelinosuuskunta ja **Kii-kan alueella** Etelä-Satakunnan Puhelin Oy. Keikyän Puhelinosuuskunnalla on kattavin verkko Keikyän alueella. Keikyän Puhelinosuuskunta on alueen perinteinen teleyritys ja nimetty huomattavan markkinavoiman yritykseksi tällä alueella. Keikyän Puhelinosuuskunta nimetään yleispalveluyritykseksi Sastamalan kuntaan Keikyän alueelle. Muuilta osin Sastamalan kunnan entisen Äetsän kunnan alueella kiinteätä verkkoa ja matkaviestinverkkoa on useammalla teleyrityksellä. Etelä-Satakunnan Puhelin Oy:llä on myös langatonta WiMAX-verkkoa. Etelä-Satakunnan puhelin ei ole kyennyt raportoimaan riittävällä tarkkuudella verkkotietojaan entisen Äetsän kunnan alueelta. Etelä-Satakunnan Puhelin Oy on nimetty yleispalveluyritykseksi muun Sastamalan kunnan alueelle ja tämä on ilmoittanut olevansa halukas toimimaan yleispalveluyrityksenä koko Sastamalan alueella. Viestintävirasto katsoo, että Keikyän Puhelinosuuskunta nimetään yleispalveluyritykseksi Keikyän alueelle ja Etelä-Satakunnan Puhelin Oy muulle osin Sastamalan kuntaa.

6. YLEISPALVELUPÄÄTÖKSIÄ KOSKEVASTA LUONNOKSESTA SAADUT LAUSUNNOT

Viestintävirasto varasi yleisen tilaisuuden lausua yleispalveluyritysten nimeämistä koskevasta päätösluonnoksesta. Viestintävirasto sai päätösluonnoksesta yhteensä 33 lausuntoa, joista on laadittu erillinen kooste. Seuraavassa on selostettu lausunnoissa keskeisesti esiin nousseiden kysymysten huomioimista yleispalvelupäätöksissä.

Yleispalveluveloitteet ja päätösten voimaantulo

Useissa lausunnoissa otettiin kantaa yleispalveluveloitteen tasoon ja asetettavien veloitteiden voimaantulon ajankohtaan. Koska näistä kysymyksistä säädetään liikenne- ja viestintäministeriön asetuksessa, ei Viestintävirasto ole tehnyt muutoksia päätöksiin. Myös nimeämismenettelyn aikatauluun on otettu kantaa viestintämarkkinalain perusteluissa.³⁹

Asetettujen veloitteiden arvioinnin osalta saadut lausunnot olivat keskenään hyvin ristiriitaisia. Useat teleyritykset pitivät veloitteita tarpeettoman laajoina, mutta Kuluttajavirasto niiden olevan laajuudeltaan oikeita ja osa maakuntien liitoista esitti laajempaa veloitteen asettamista. Kuluttajavirasto nosti lisäksi lausunnossaan esiin päätösten kuluttajavaikutukset. Viestintävirasto on lisännyt yleispalveluyrityksen valinnassa käytettäviin perusteisiin myös mahdollisuuden huomioida kuluttajavaikutukset.

Tarkasteltujen alueiden määrittely

Eräissä lausunnoissa katsottiin, että Viestintäviraston tulisi tarkentaa päätösluonnoksen mukaista maantieteellisten alueiden määrittelyä. Viestintävirasto ei ole pitänyt tätä tarkoituksenmukaisena. Vaikka palvelujen alueellisessa saatavuudessa voi olla eroavaisuuksia myös tarkasteltujen alueiden

³⁹ HE 223/2008, s. 23.

sisällä, tarkastelu on jo nykyisellään ollut useilla alueilla voimassaolevaa kuntajakoa tarkempi. Rajauksen jonkinasteista yleisyyttä puoltavat yhtäältä nimeämismenettelyn tehokkuudelle asetetut vaatimukset sekä toisaalta yleispalvelupäätösten yksilöitävyys. Viestintäviraston näkemyksen mukaan yleispalveluvelvoitteiden määrittelyssä tulee huomioida myös, että palvelun käyttäjälle tulee olla selvää, mikä teleyritys tietyllä alueella toimii yleispalveluntarjoajana.

Nimeämistarpeen arviointi

Useat teleyritykset ja näitä edustavat järjestöt pitivät yleispalvelun tarjonnan arvioinnissa käytettyjä kriteerejä tiukkoina. Lausunnoissa katsottiin erityisesti, että nimeämistarpeen arvioinnissa tulisi kilpailutilanteen tarkastelun sijasta korostaa tarveharkintaa ja palveluiden saatavuuden turvaamista. Toissijaisesti esitettiin, että kilpailutilannetta tulisi pitää riittävänä, jos tarkastellulla alueella toimii kaksi palveluntarjoajaa. Lisäksi osassa lausunnoista pidettiin tiukkana edellytystä, jonka mukaan tarkastellulla alueella tulee olla yksi koko alueen täysin kattava viestintäverkko. Joissain lausunnoissa myös arvosteltiin kriteerejä, joiden nojalla Viestintävirasto on arvioinut teleyritysten taloudellisia edellytyksiä yleispalvelun tarjontaan. Kriteerejä pidettiin osittain epätarkkoina, perustelemattomina ja epätarkoituksenmukaisina ja eräässä lausunnossa katsottiin, että tilinpäätöstietojen tarkastelun sijaan nimeämismenettelyssä tulisi painottaa velvoitteesta aiheutuvien lisäkustannusten arviointia.

Viestintävirasto ei yhdy edellä mainittuihin kilpailutilanteen arviointia koskeviin näkemyksiin. Viestintämarkkinalain perustelujen mukaan keskeinen lähtökohta yleispalveluyrityksen nimeämiselle on kilpailevan palveluntarjonnan olemassaolon arviointi. Tästä johtuen yleispalveluyrityksen nimeämistarpeen arviointi edellyttää Viestintäviraston näkemyksen mukaan kilpailutilanteen tarkastelua. Viestintävirasto myös pitää jo päätösluonnoksessa esittämistään syistä johtuen perusteltuna, että yleispalvelun tarjonta tietyllä alueella voidaan ilman asetettavia velvoitteita katsoa riittäväksi vain, jos pystytään osoittamaan varmuudella, että jokaiseen vakituiseen asuin- tai sijaintipaikkaan on mahdollista saada palveluja. Tästä johtuen myös viestintäverkkojen kattavuudelle asetetut vaatimukset ovat perusteltuja. Taloudellisia arviointiperusteita koskevat lausunnot olivat osittain keskenään ristiriitaisia. Lisäksi Viestintävirasto toteaa, että tilinpäätöstietoihin perustuva arviointi ei missään menettelyn vaiheessa ole ollut ensisijainen tai yksinomainen valinnan peruste, vaan valinnassa on painotettu ennen kaikkea teleyritysten viestintäverkkojen vertailua, jolla Viestintäviraston näkemyksen mukaan voidaan parhaiten painottaa valinnassa juuri yleispalveluvelvoitteesta aiheutuvia lisäkustannuksia. Viestintävirasto on saatujen lausuntojen johdosta täsmennyttä yleispalvelun tarjonnan riittävyyden arvioinnissa käytettyjä kriteerejä ja niitä koskevia päätöksen perusteluja.

Yleispalveluyrityksen valinnassa käytetyt perusteet

Useat teleyritykset ottivat lausunnoissaan kantaa siihen, missä verkoissa yleispalvelu olisi kustannustehokkaimmin toteutettavissa. Saadut lausunnot olivat osin ristiriitaisia. Esimerkiksi Finnet-liitto jäsenyrityksineen ja DNA Oy katsoivat, että yleispalveluyritykseksi tulisi nimetä ensisijassa kiinteässä puhelinverkossa toimiva teleyritys. Finnet-liitto piti WiMax-verkkoja ja Digita Oy @450-verkkoa yleispalvelun kustannustehokkaaseen toteutukseen soveltumattomina. DNA Oy puolestaan katsoi, että yleispalvelun tarjonta 3G-verkossa ilman rinnakkaista kiinteän verkon loppuasiakastarjontaa edellyttäisi teleyrityksiltä merkittäviä investointeja. Toisaalta TeliaSonera Finland

Oyj nosti lausunnossaan esiin alueelliset WiMax-verkot sekä valtakunnalliset matkaviestinverkot. TeliaSonera Finland Oyj katsoi erityisesti, että arvioinnissa tulisi antaa enemmän painoarvoa Digita Oy:n @450-verkolle. TeliaSonera Finland Oyj piti asetettuja velvoitteita syrjivinä ja pyysi Viestintävirastoa erityisesti tarkistamaan päätöksen perusteena olleiden WiMax-verkkoja koskevien tietojen oikeellisuuden. Lisäksi TeliaSonera Finland Oyj piti viestintäverkkojen vertailussa käytettyjä perusteita osin epätarkkoina ja perustelemattomina sekä lainvastaisina siltä osin kuin vertailussa oli huomioitu yleispalvelutasoa hitaammat ja nopeammat viestintäverkot.

Viestintävirasto toteaa, että viestintämarkkinalain mukainen yleispalveluvelvoite on sisällöltään teknologianeutraali. Viestintämarkkinalain sekä lakia täsmentävän liikenne- ja viestintäministeriön asetuksen selkeänä lähtökohdana on ollut määritellä yleispalvelun taso sellaiseksi, että palvelu on toteutettavissa nykyisillä kiinteillä ja langattomilla viestintäverkoilla.⁴⁰ Tämä vastaa myös Viestintäviraston käsitystä palveluiden teknisestä toteutettavuudesta. Viestintäviraston näkemyksen mukaan saatujen lausuntojen ristiriitaisuus osaltaan osoittaa, että yleispalveluvelvoitteen täyttämistä tulee mahdollisesti aiheutumaan teleyrityksille kustannuksia käytetystä verkkotekniikasta riippumatta. Viestintävirasto katsoo tästä johtuen, että kustannustehokkainta on valita yleispalveluyrityksiksi yrityksiä, jotka jo tällä hetkellä pystyvät tarjoamaan yleispalvelun laatuvaatimukset täyttäviä palveluja mahdollisimman usealle asiakkaalle tarkastelluilla alueilla. Viestintävirasto ei tästä johtuen ole muuttanut viestintäverkkojen tarkasteluun perustuvaa teleyritysten vertailua saatujen lausuntojen johdosta. Viestintävirasto on TeliaSonera Finland Oyj:n lausunnon johdosta täsmentänyt viestintäverkkojen vertailussa käytettyjä arviointiperusteita ja niiden perusteluja, mutta ei ole muuttanut itse arviointia. Viestintävirasto on tarkistanut TeliaSoneran lausunnossaan esiin nostamia WiMax-verkkoja koskevien tietojen oikeellisuuden jo päätöksen perusteena olleen tiedonkeruun yhteydessä.

Viestintävirasto on saatujen lausuntojen johdosta lisännyt erikseen annettaviin yrityskohtaisiin päätöksiin asetettavien velvoitteiden suhteellisuutta ja velvoitteesta aiheutuvaa lisäkustannusta koskevan arvioinnin sekä aikaisempaa selkeämmin tuonut esiin yleispalveluyrityksen oikeuden saada korvausta kohtuuttoman taloudellisen rasitteen aiheuttavista yleispalvelun nettokustannuksesta.

Verkkoyrityksen yleispalveluvelvollisuus

Digita Oy katsoi lausunnossaan, että yleispalveluyritykseksi nimetyllä verkkoyrityksellä ei ole mahdollisuutta taata yksittäiselle käyttäjälle tiettyä yleispalvelun tasoa. Viestintävirasto on lausunnon johdosta täsmentänyt perustelumuistiot verkkoyrityksen velvoitteen osalta.

Vapaaehtoisuus ja sekä palveluiden laatua, hintaa ja teleyritysten sopimusehtoja koskevat arviointiperiaatteet

Osa teleyrityksistä katsoi, että yritysten vapaaehtoisuudelle tulisi antaa yleispalveluyrityksen valinnassa suurempi merkitys. Viestintävirasto ei pidä tätä mahdollisena, koska viestintämarkkinalain mukaan yleispalveluyritykseksi tulee valita yritys, jolla on parhaat edellytykset lain tavoitteet täyttävän yleispalvelun tarjontaan. Myös Kuluttajavirasto katsoi, että tasavahvojen teleyritysten välillä vapaaehtoisuutta voidaan käyttää valinnan perusteena.

⁴⁰ HE 223/2009, s. 23-24 ja LVM:n asetusta koskeva perustelumuistio.

Palvelun hintaa ja laatua koskevien arviointiperiaatteiden osalta joissain lausunnoissa pidettiin valitettavana, että vertailukelpoista tietoa ei ollut käytettävissä. Esimerkiksi Suomen Kuluttajaliitto ry ja Kuluttajavirasto katsoivat, että jatkossa nämäkin tekijät tulisi huomioida yleispalveluyritysten nimeämismenettelyssä. Lisäksi Kuluttajavirasto esitti, että päätösluonnoksessa tulisi viitata sopimusehtojen kohtuullisuuden yleiseen seurantaan sekä huomioida muun muassa määräaikaisiin liittymäsopimukseen liittyviä kuluttajaongelmia. Suomen Sähköliherkät ry ja Kuluttajavirasto korostivat myös käyttäjien erityisryhmien tarpeiden huomioimista.

Viestintävirasto tulee jatkossa arvioimaan yleispalveluyritysten nimeämistarvetta ja valintaa myös palvelujen laadun ja hinnan perusteella. Viestintävirasto pitää tärkeinä Kuluttajaviraston esiin nostamia, sopimusehtojen kohtuullisuuden seurantaan liittyviä kysymyksiä, mutta katsoo, että niillä on erityistä merkitystä ennen kaikkea velvoitteiden valvonnassa. Viestintävirasto kiinnittää lisäksi huomiota siihen, että esimerkiksi Kuluttajaviraston lausunnossa mainittu liittymän sulkemista koskeva viestintämarkkinalain sääntely, jota on tarkasteltu aikaisemmissa yleispalvelupäätöksissä, koskee ainoastaan puhelinpalveluja. Viestintävirasto toteaa, että käyttäjien erityisryhmien tarpeille voidaan virastonkin näkemyksen mukaan antaa merkitystä yleispalveluyrityksen valinnassa ja on selventänyt päätösluonnosta tältä osin.

Velvoitteiden seuranta

Useat teleyritykset, FiCom ry, Kilpailuvirasto, Kuluttajavirasto ja Pohjois-Pohjanmaan liitto kiinnittivät huomiota siihen, että Viestintäviraston tulee seurata markkinatilanteen kehitystä ja tarvittaessa muuttaa yleispalvelupäätöksiään. Lapin liitto nosti esiin kysymyksen siitä, miten kohtuullinen hintataso ja toimitusaika jatkossa määritellään. Viestintävirasto ei ole lausuntojen johdosta tehnyt lisäyksiä yleispalveluyrityksen nimeämistä koskevaan päätökseen, mutta tulee huomioimaan ne yleispalvelusäännösten valvonnassa.

Yleispalveluyrityksen valinta eräillä alueilla

Useat teleyritykset ja osa maakuntaliitoista oli ottanut yksityiskohtaisemmin kantaa yleispalveluyrityksen valintaan joillakin tarkastelluista alueista. Viestintävirasto on tarkistanut nimeämismenettely perusteena olleet tiedot näiden alueiden osalta. Viestintävirasto varasi TeliaSonera Finland Oyj:lle ja Digita Oy:lle tilaisuuden antaa eräiden teleyritysten lausuntojen johdosta asiassa lisälausunto, koska lausunnoissa esiin nostetuilla seikoilla katsottiin olevan erityisesti merkitystä näille yrityksille asetettavia velvoitteita koskevassa arvioinnissa. TeliaSonera Finland Oyj vastusti lisälausunnossaan muiden teleyritysten velvoitteisiin esittämiä muutoksia ja katsoi, että Wimax- ja @450 -verkot ovat yleispalvelun tarjontaan soveltuvia ja kustannustehokkaita. TeliaSonera Finland Oyj:n näkemyksen mukaan olisi teknologianeutraalisuusperiaatteen vastaista nimetä yleispalveluyritykseksi säännönmukaisesti kiinteän verkon HMY-yritys. Lisäksi TeliaSonera Finland Oyj arvosteli päätösluonnoksessa esitettyä yleispalveluyrityksen valintaa eräillä Lapin alueilla. Digita Oy katsoi, että yleispalveluvelvoite edellyttäisi @450-verkon rakentamista lausunnoissa esitetyillä alueilla.

Viestintävirasto on lausuntojen johdosta muuttanut päätösluonnoksessa esitettyä yleispalveluyrityksen valintaa Enonkosken, Iisalmen ja Imatran alueella. Enonkosken alueella muutos oli seurausta markkinatietojen tallennusvirheestä, joka tuli esiin Savonlinnan Puhelin Oy:n lausunnon yhteydessä. Iisalmen osalta Iisalmen Puhelin Oy täydensi vastaustaan kuulemisen yhteydessä ja ilmoitti että alun perin heidän ilmoittamansa tieto ei koskenut koko

Iisalmen kuntaa, kuten kyselyssä oli kysytty, vaan Iisalmen Puhelin Oy:n HMV-aluetta Iisalmen kunnassa. Imatran kaupungin osalta DNA Oy täsmensi vastaustaan toteamalla, että yhtiön aikaisemmin ilmoittama vapaaehtoisuus toimia yleispalveluyrityksenä koskee ainoastaan DNA Oy:n kiinteän verkon HMV-aluetta. Edellä mainittujen täsmennysten johdosta Viestintävirasto katsoi, että Enonkosken, Iisalmen ja Imatran alueelle tulee nimetä yleispalveluyrityksiksi Digita Oy ja TeliaSonera Finland Oyj.

Jakobstadsnejdens Telefon Ab lausui oman verkkonsa kattavuudesta Peder-sören ja Uusikaarlepyyn kunnissa. Viestintävirasto on arvioinut yleispalveluyrityksen valinnan uudelleen myös näillä alueilla. Jakobstadsnejdens Telefon Ab:n toimittamat tarkastetut verkkotiedot eivät kuitenkaan vaikuttaneet teleyrityksen valintaan näissä kunnissa, vaan Viestintävirasto katsoo, että Jakobstadsnejdens Telefon Ab:lla on edelleen parhaat edellytykset yleispalvelun tarjontaan alueella.

Teleyritysten ilmoittamat muutokset vaikuttivat kaikkien edellä mainittujen alueiden osalta myös yleispalveluyrityksen nimeämistarpeen arviointiin. Uusien tietojen perusteella yleispalveluyrityksen nimeämistä pidettiin välttämättömänä kaikilla edellä mainituilla alueilla, koska alueilla ei ole ollut kattavaa 1 Mbit/s-tasoiseen tiedonsiirtoon kykenevää laajakaistaverkkoa. Viestintävirasto on tehnyt perustelumuistioon ja muistion liitteisiin lausuntojen edellä kuvatut, lausuntojen edellyttämät muutokset.

7. VIESTINTÄVIRASTON PÄÄTÖS YLEISPALVELUPÄÄTÖSTEN MUUTTAMISESTA

Viestintävirasto kumoo erikseen annettavilla päätöksillä 15.1.2008, 28.1.2008 ja 8.4.2009 yleispalveluyrityksen nimeämisestä antamansa päätökset 66/9240/2008, 67/9240/2008, 68/9240/2008, 69/9240/2008, 70/9240/2008, 71/9240/2008, 72/9240/2008, 73/9240/2008, 74/9240/2008, 75/9240/2008, 76/9240/2008, 179/9510/2009 ja 180/9510/2009 tarkoituksenmukaisen internet-yhteyden tarjontaa koskevilta osin.

Viestintävirasto nimeää erikseen annettavilla päätöksillä seuraavat teleyritykset tarkoituksenmukaisen internet-yhteyden tarjontaan velvollisiksi yleispalveluyrityksiksi:

Yleispalveluyritys	Kunnat tai kunnan osat, joihin nimetään yleispalveluyritykseksi
Alajärven Puhelinosuuskunta	Alajärvi (pl. ent. Lehtimäki)
Anvia Oyj	Ilmajoki, Isokyrö, Jalasjärvi, Kauhava (pl. ent. Alahärmä), Korsnäs, Lapua, Maalahti, Oravainen, Seinäjoki, Vähäkyrö, Vöyri-Maksamaa
DNA Oy	Artjärvi, Asikkala, Eura, Hailuoto, Harjavalta, Hartola, Heinola, Huittinen (pl. ent. Vampula), Hämeenkoski, Kankaanpää, Karjalohja, Karttula, Kristiinankaupunki, Kärkölä, Lahti, Liminka, Lumijoki, Maaninka, Muhos, Nakkila, Nilsjä, Oripää, Pyhäranta, Rauma (ent. Lappi), Rusko (pl. ent. Vahto), Sysmä, Säskylä, Tervo, Ulvila, Utajärvi, Vaala, Vehmaa
Elisa Oyj	Hausjärvi, Hämeenkyrö, Inkoo, Joensuu (pl. ent. Eno, Kiihtelysvaara, Pyhäselkä ja Tuupovaara), Juupajoki, Kaarina (ent. Piikkiö), Kangasala, Karjoki, Karkkila, Kirkkonummi, Laukaa, Lempäälä, Lieto, Muurame, Nokia, Orivesi, Paimio, Sauvo, Sipoo, Siuntio, Tampere, Tuusula, Vesilahti, Vihti, Ylöjärvi (pl. ent. Kuru)

Etelä-Satakunnan Puhelin Oy	Sastamala (pl. Keikyän alue)
Forssan Seudun Puhelin Oy	Forssa, Humppila, Jokioinen, Tammela
Härkätien Puhelin Oy	Koski TL, Marttila ja Tarvasjoki
Ikaalisten-Parkanon Puhelin Oy	Ikaalinen, Kihniö, Parkano
Jakobstadsnejdens Telefon Ab	Luoto, Pedersöre, Uusikaarlepyy
Kainuun Puhelinosuuskunta	Hyrynsalmi, Kajaani, Kuhmo, Paltamo, Puolanka, Ristijärvi, Sotkamo, Suomussalmi
Keikyän Puhelinosuuskunta	Sastamala (ent. Keikyän alue)
Kimito Telefon Ab	Kemiönsaari
Kokkolan Puhelin Oy	Kruunupyö
Kymen Puhelin Oy	Kotka
Laitilan Puhelinosuuskunta	Laitila
Mariehamns Telefon Ab	Föglö
Mikkelin Puhelin Oyj	Mikkeli (pl. ent. Haukivuori)
Pargas Telefon Ab	Länsi-Turunmaa (ent. Parainen)
Pohjanmaan Puhelin Oy	Alavieska, Haapavesi, Himanka, Kalajoki, Kannus, Kokkola (ent. Lohtaja ja Ullava), Merijärvi, Nivala, Oulainen, Pyhäjoki, Raahe, Sievi, Siikalatva (ent. Rantsila), Toholampi, Vihanti, Ylivieska
Pohjois-Hämeen Puhelin Oy	Mänttä-Vilppula, Ruovesi, Virrat, Ylöjärvi (ent. Kuru)
SSP Yhtiöt Oy	Salo, Somero
Savonlinnan Puhelin Oy	Kerimäki, Savonlinna
Telekarelia Oy	Joensuu (ent. Eno), Kontiolahti, Outokumpu
TeliaSonera Finland Oyj	Aura, Brändö, Enontekiö, Haapajärvi, Halsua, Honkajoki, Huittinen (ent. Vampula), Inari, Isojoki, Jyväskylä (ent. Korpilahti), Kannonkoski, Karvia, Kasinen, Kauhajoki, Kemi, Kemijärvi, Keminmaa, Kiihimäki, Kinnula, Kittilä, Kivijärvi, Kolari, Konnevesi, Kouvola (ent. Jaala), Kumlinge, Kyyjärvi, Kökar, Lappajärvi, Lavia, Lemi, Lestijärvi, Merikarvia, Muonio, Naantali (ent. Rymättylä), Närpiö, Oulu (ent. Ylikiiminki), Pello, Perho, Pielavesi, Pomarkku, Pudasjärvi, Pukkila, Pyhäntä, Pöytyä, Rantasalmi, Ranua, Rautjärvi, Reisjärvi, Rusko (ent. Vahto), Saarijärvi (ent. Pylkönmäki), Salla, Savukoski, Siikainen, Simo, Sonkajärvi, Sottunga, Sulkava, Suomensalmi, Taivalkoski, Teuva, Tornio, Tuusniemi, Utsjoki, Valkeakoski, Veteli, Yli-Ii, Ylitornio, Ypäjä
TeliaSonera Finland Oyj (Digita Oy:n kanssa)	Akaa, Alajärvi (ent. Lehtimäki), Alavus, Askola, Enonkoski, Evijärvi, Hamina, Hankasalmi, Hanko, Hattula, Heinävesi, Hirvensalmi, Hyvinkää, Hämeenlinna, Ii, Iisalmi, Iitti, Ilomantsi, Imatra, Janakkala, Joensuu (ent. Kiihtelysvaara, Pyhäselkä ja Tuupovaara), Joroinen, Joutsa, Juankoski, Juuka, Juva, Jyväskylä (ent. Jyväskylän mlk), Jämijärvi, Jämsä, Kaarina (pl. ent. Piikkiö), Kaavi, Kangasniemi, Karstula, Kaustinen, Keitele, Kesälahti, Keuruu, Kiikoinen, Kitee, Kiuruvesi, Kokemäki, Kouvola (pl. ent. Jaala), Kuhmalahti, Kuhmoinen, Kuortane, Kurikka (ent. Jurva), Kuusamo, Kylmäkoski, Käräsämäki, Köyliö, Lapinjärvi, Lapinlahti, Lappeenranta, Leppävirta, Lieksa, Liljendal, Liperi, Loimaa, Loppi, Luhanka, Luumäki, Luvia, Länsi-Turunmaa

	(ent. Houtskari, Iniö, Korppoo ja Nauvo), Miehikkälä, Mikkeli (ent. Haukivuori), Multia, Myrskylä, Mäntsälä, Mäntyharju, Noormarkku, Nurmes, Padasjoki, Parikkala, Pelkosenniemi, Pernaja, Pertunmaa, Petäjavesi, Pieksämäki, Pihtipudas, Polvijärvi, Pornainen, Porvoo, Posio, Punkaharju, Punkalaidun, Puumala, Pyhtää, Pyhäjärvi, Pälkäne, Raasepori, Rautalampi, Rautavaara, Ristiina, Rovaniemi, Ruokolahti, Ruotsinpyhtää, Rääkkylä, Saarijärvi, Savitaipale, Siikalatva (ent. Kestilä, Piippola, Pulkila), Sodankylä, Soini, Suonenjoki, Taipalsaari, Tervola, Tohmajärvi, Toivakka, Turku, Töysä, Urjala, Uurainen, Valtimo, Varkaus, Varpaisjärvi, Vesanto, Vieremä, Viitasaari, Vimpeli, Virolahti, Ylämaa, Ähtäri, Äänekoski
Vakka-Suomen Puhelin Oy	Kustavi
Ålands Telefonandelslag Ab	Eckerö, Finström, Geta, Hammarland, Jomala, Lemland, Lumparland, Saltvik, Sund, Vårdö

Teleyritykset ovat yllä olevassa taulukossa yksilöidyillä alueilla velvollisia maantieteellisestä paikasta riippumatta tarjoamaan kohtuullisella hinnalla liittymän yleiseen viestintäverkkoon käyttäjän vakinaisessa asuin- tai sijaintipaikassa. Liittymä on toimitettava kohtuullisessa ajassa tilauksesta.

Käyttäjälle tarjotun liittymän on mahdollistettava tarkoituksenmukainen internet-yhteys. Internet-yhteyden tulee täyttää liikenne- ja viestintäministeriön tarkoituksenmukaisen internet-yhteyden vähimmäisnopeudesta yleispalvelussa antamasta asetuksesta johtuvat vaatimukset.

Viestintävirasto nimeää erikseen annettavalla päätöksellä Digita Oy:n yleispalvelun tarjontaan velvolliseksi verkkoyritykseksi seuraaville alueille:

Yleispalveluyritys	Kunnat tai kunnan osat, joihin nimetään yleispalveluyritykseksi
Digita Oy	Akaa, Alajärvi (ent. Lehtimäki), Alavus, Askola, Enonkoski, Evijärvi, Hamina, Hankasalmi, Hanko, Hattula, Heinävesi, Hirvensalmi, Hyvinkää, Hämeenlinna, Ii, Iisalmi, Iitti, Ilo-mantsi, Imatra, Janakkala, Joensuu (ent. Kiihtelysvaara, Pyhäselkä ja Tuupovaara), Joroinen, Joutsa, Juankoski, Juuka, Juva, Jyväskylä (ent. Jyväskylän mlk), Jämijärvi, Jämsä, Kaarina (pl. ent. Piikkiö), Kaavi, Kangasniemi, Kars-tula, Kaustinen, Keitele, Kesälahti, Keuruu, Kiikoinen, Ki-tee, Kiuruvesi, Kokemäki, Kouvola (pl. ent. Jaala), Kuhma-lahti, Kuhmoinen, Kuortane, Kurikka (ent. Jurva), Kuusa-mo, Kylmäkoski, Kärsämäki, Köyliö, Lapinjärvi, Lapinlahti, Lappeenranta, Leppävirta, Lieksa, Liljendal, Liperi, Loimaa, Loppi, Luhanka, Luumäki, Luvia, Länsi-Turunmaa (ent. Houtskari, Iniö, Korppoo ja Nauvo), Miehikkälä, Mikkeli (ent. Haukivuori), Multia, Myrskylä, Mäntsälä, Mäntyharju, Noormarkku, Nurmes, Padasjoki, Parikkala, Pelkosenniemi, Pernaja, Pertunmaa, Petäjavesi, Pieksämäki, Pihtipudas, Polvijärvi, Pornainen, Porvoo, Posio, Punkaharju, Punka-laidun, Puumala, Pyhtää, Pyhäjärvi, Pälkäne, Raasepori, Rautalampi, Rautavaara, Ristiina, Rovaniemi, Ruokolahti, Ruotsinpyhtää, Rääkkylä, Saarijärvi, Savitaipale, Siikalatva (ent. Kestilä, Piippola, Pulkila), Sodankylä, Soini, Suonen-joki, Taipalsaari, Tervola, Tohmajärvi, Toivakka, Turku, Töysä, Urjala, Uurainen, Valtimo, Varkaus, Varpaisjärvi, Vesanto, Vieremä, Viitasaari, Vimpeli, Virolahti, Ylämaa, Ähtäri, Äänekoski

Digita Oy on yllä olevassa taulukossa yksilöidyillä alueilla velvollinen tarjoamaan yleispalveluyritykseksi nimetyille palveluyritykselle viestintäverkkoon liittymiseksi tarvittavan verkkopalvelun kustannuksiin perustuvaan hintaan.

8. VOIMAANTULO

Päätökset tulevat voimaan 1. heinäkuuta 2010.

Päätöksiä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, ellei valitusviranomaisen toisin määrää.

9. LAINKOHDAT

Viestintämarkkinalaki (393/2003) 59 §, 60 b §, 60 c §, 60 d §, 127 §.
Liikenne- ja viestintäministeriön asetus tarkoituksenmukaisen internet-yhteyden vähimmäisnopeudesta yleispalvelussa (732/2009) 1 § ja 2 §.